

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POLUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU "LUD" ("O POVO") - O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LAT. - FUNDADO EM 1920 ROK 36 | CURITIBA, 4 PAZDZIERNIKA - (Outubro) - | N.º 40 | 1961

WIADOMOŚCI z BRAZYLII

* KARDYNAŁ RIOSKI Dom Jaime de Barros Câmara ma być pośrednikiem w nawiązaniu przyjaźniejszych stosunków między Prezydentem Goulartem i gubernatorem rioskim Carlos Lacerda.
* DOM JOSÉ TAVORA, arcybiskup Aracaju (Sergipe) w jednej ze swych konferencji na temat kwestii społecznej, zaznaczył, że Bóg stworzył jedną tylko społeczność do której należą bogaci i biedni.
* GEN. MACHADO LOPES, były dowódca III Okręgu Wojsowego w Porto Alegre, otrzymał nominację na stanowisko szefa ogólnej intencji wojskowej jego miejscy objął gen. Nestor Penha Brasil.
* DOTYCHCZASOWY SZEF SZTABO GENERALNEGO - gen. Cordeiro de Farias ustąpił ze swego stanowiska na rzecz gen. Osvaldo de Araujo Mota, byłego dowódcy II Okręgu Wojskowego w S. Paulo.
* "KITTY HAWK" - olbrzymi lotniskowiec amerykański, bawący w tych dniach z wizytą w Rio, o mało nie zderzył się z lotniskowcem "Minas Gerais" podczas ostatniej burzy jaka nawiedziła port rioski.
* GROŻNA WICHURA nawiedziła w ubiegłym tygodniu szereg miejscowości riograndeńskich, jak Rosário do Sul, São Sepe, Dom Pedrito i Camaquã. Szybkość wiatru wynosiła 100 km. na godzinę.
* INSTYTUTY OPIEKI SPOŁECZNEJ potrzebują 26 miliardów kruz. by wypłacić sumy przeznaczone dla poszczególnych ośrodków opieki społecznej.
* PRAWIE MILION WYBORCÓW posiada już stan paranki, mianowicie 928.106 według danych ogłoszonych przez Trybunał Wyborczy.
* DRĄK JESZE 71.894 wyborców do okrągłej liczby jednomyślności.

MIGAWKI ZE ŚWIATA

* ZEGAR ATOMOWY pokazano na międzynarodowej wystawie zegarków w Be-sancon, we Francji zbudowany przez niejakiego Hubbersfelda.
* ZATRUCIE ORGANIZMU W USA jest przyczyną śmierci w 1.200 wypadkach oraz 200 tys. chorób. Zgon wskutek zatrucia zajmuje 3 miejsce po oparzeniach i wypadkach domowych.
* ZNIESIONO PRZY MUS PASZPORTY między Francją i Hiszpanią dla obywateli tych dwóch krajów, którzy udają się na 3-miesięczny pobyt.
* 300 TYS. DOLARÓW ZAFISAŁA PSOM W SPADKACH amerykańka — Edna Jones zamieszkała w Atlanta. Posiadała od 3 psy i sowe, do których była bardzo przywiązana.
* NAJWYŻSZA PENJSJE W STANACH ZJEDNOCZONYCH pobierał w 1960 r. prezes fabryki "General Motors" - Fylderyk Donner — 595 tys. dolarów. Po nim siedzi Henry Ford — 487 tys. i prezes firmy "General Motors" - Tomasz Watson — 400 tys. dolarów.
* ZMARIŁ ORGANIZATOR międzynarodówki dziennikarzy, wybitny dziennikarz angielski — Clement James Bundoock, honorowy prezes tej organizacji.
* BADCZY NAJLEPSZYCH przedpotopowych roślin i zwierząt, ks. Henryk Brel zmarł ostatnio we Francji. Największym jego dziełem była ksiązka pt. "400 lat sztuki śiennej".
* CZTERY I POŁ MILIONA DOMÓW MIESZKAŁNYCH wybudowano w Niemczech Zachodnich w ciągu ostatnich 9 lat. Koszt budowy wyniósł 75 miliardów marek.
* SILNY RUCH ANTYSO- WIECKI panuje na Ukrainie — według młodego uczonego sowieckiego, Sereba, który niedawno wybrał wolność, prosząc o azyl rząd austriacki.
* FIDEL CASTRO nie był komunistą, pisze w swojej książce "Wypadek z Kubą" amerykański dziennikarz — weteran, Herbert Mathews. Fidel wpadł w sidła komunizmu z braku doświadczenia ekonomicznego i administracyjnego oraz nieudolnej polityki USA.
* OKRYTO TAJNE DOKUMENTY w kubańskiej ambasadzie w Buenos Aires, omawiające szczegółowo taktykę i metody działania komunistów argentyńskich, m. in. trenowanie partyzantów.
* SAMOŁOT W KTÓRYM ZGINAŁ generały sekretarz ONZ został ostrzelany z karabinów maszynowych gdy leciał na wysokości 150 m. Taka jest opinia Elhammara, dyrektora szwedzkiej kompanii lotniczej — "Trans-air".
* G U J A N A B R Y T Y J S K A JEST REPUBLIKĄ S O C J A L I S T Y C Z N ą, oświadczył jej premier — Cheddi Jagan, krytykując przy tym politykę USA za to, że popiera rząd Salazara i Franca, dyktatora Portugalii i Hiszpanii.
* P O R T R E T W I E L K I E G O A D M I R A Ą A A N G I E L S K I E G O Wellingtona, pędzla słynnego malarza hiszpańskiego Goya, został skradziony z muzeum "National Gallery". Za znalezienie obrazu wyznaczono 5 tys. funtów nagrody.
* A M E R Y K A N S K I E B O M B Y A T O M O W E mogą zniszczyć całą Rosję nie raz, a trzy razy. Wystarczy naćlnąć guzik, by wysłać przeciw miastom Sowieków 200 atomowych pocisków nuklearnych. Chruszczow, zamiast grozić, powinien drzeć ze strachu. Tak pisze amerykański tygodnik "U.S. News and World Report".
* S I Ł Y O D W O T O W E USA składają się z 15 wielkich lotniskowców, 1.700 ciężkich bombowców, 2.000 myśliwców odrzutowych oraz kilkanaście atomowych łodzi podwodnych, posiadających 60 pocisków "Polaris".
* P O G R Z E B Z M A R E D O G S E K R E T A R Z A O N Z Dag Hammarskjöld odbył się w Hamku p o p a w stolicy szwedzkiej — Sztokholmie, wśród salw armatnich i honorowych wojskowych przewidyanych dla najwyższych dostojników.

WYMOWNE FAKTY: "SALARIO MÍNIMO" - "VOTUM ZAUFANIA" SÃO PAULO MA GŁOS

Nowe salário mínimo: Prezydent Państwa, bawiąc ostatnio w São Paulo, zapowiedział na najbliższe dnię ustanowienie nowej minimalnej płacy miesięcznej dla wszystkich pracowników ze względu na znaczny wzrost cen artykułów pierwszej potrzeby. To postanowienie Prezydenta było naprawdę nagłe, bo dotychczasowe "salário mínimo" wynoszące w Paranie 7.200,00 kruczerów było faktycznie nie wystarczające dla rodzin robotniczych, posiadających kilkoro dzieci w wieku szkolnym. Niezadowolenie tej klasy było słuszne i uzasadnione, biorąc pod uwagę, że kosztła utrzymania w ostatnich miesiącach poszły 66 procent w zwyż. Trzeba ekonomicznie na innym polu, a nie kosztom pracy robotnika. — Prezydent Goulart dodał jeszcze, że za wszelką cenę musi się ustabilizować ceny najważniejszych artykułów. Jeśli "salário mínimo" ma być polepszeniem bytu dla wielkich rzesz pracujących. Gabinet otrzymał "votum zaufania". Nowy rząd z prezydentem Tancredem Neves na czele otrzymał od Kongresu "votum zaufania" 178 głosami. Innymi słowy — parlament zgodził się z działalnością i postępowaniem

CARVALHO PINTO — Gubernator Stanu São Paulo

wszystko, by zapewnić krajowi lepsze i spokojniejsze jutro. System parlamentarny w Brazylii robi pierwsze kroki, dlatego trzeba okazać du-

żo dobrej woli i zrozumienia do obecnej sytuacji w państwie, gdzie wszyscy powoli normalizują się i przychodzą do równowagi. Stan São Paulo ma głos: Najbogatszy i najpotężniejszy stan w państwie — São Paulo zabrał głos przez usta swego cenionego gubernatora, Carvalho Pinto. Gubernator ten, przemawiając przez radio do całego narodu, określił jasno i dobitnie, że wola mieszkańców stanu paulistańskiego wynosiła go na tak zaszczytny urząd z tą nadzieją, że tak on, jak i rząd federalny udźwigną administrację, polepszą finanse państwa, zapobiegną drożyznie itp. Woli i zaufania milionów wyborców nie można zawiesić za żadną cenę, pomimo ustąpienia z urzędu Jania Quadros. Wycofanie się jednego człowieka nie powinno być równoznaczne z podaniem głosu oddanych do urn wyborczych. Należy więc iść naprzód i budować lepszą przyszłość całego narodu. System demokratyczny zdobyty po tylu latach dyktatury i wyjadających piękne owoce nie można przekreślić. Tylko droga spokoju, ładu i praworządności doprowadzi kraj do lepszej, światlejszej przyszłości.

UBIEGŁY TYDZIEŃ W POLITYCE ŚWIATOWEJ

NAJWAŻNIEJSZYM WYDARZENIEM: SYRIA PRZECIW NASSEROWI

Od dłuższego już czasu notowano niechęć armii syryjskiej do prezydenta Arabijskiej Republiki Zjednoczonych (RAU) — Nassera. Przyczyną tego było lekceważenie traktowanie Syrii przez Egipt (Nassera) oraz skradzenie kluczowych stanowisk w armii syryjskiej przez dowódców egipskich. Bunt Syrii przeciw Nasseroowi wybuchł w mieście Damasko, kierowany przez wyższych oficerów syryjskich, którzy za wszelką cenę chcą oderwać Syrię od Arabijskiej Republiki, twierdząc, że zaletą jest przyniesienie Syrii w ten sposób stracił niż korzyści. Rewolucjonści syryjscy zwyciężyli. Wobec powstania poparcia przez większość wojska i ludności, Nasser odwołał swą oddziały, by uniknąć otwartej wojny. Turcja i Jordania uznały już nowy rząd Syrii.

ARTURO FRONDISI — Prezydent Argentyny

francuskie; niepodległość Algieru do której się dojdzie przez kilka faz stopniowych. Pierwszym krokiem do tego było by utworzenie algierskiej władzy administracyjnej, złożonej w większości z muzułmanów, mającej dysponować 50 tys. armię pod dowództwem gen. muzułmańskiego Ralfa. Powyższa władza administracyjna przygotowywała by etapowo Algier do całkowitej niepodległości.

niepokoi i zamieszek w ściele. Lord Home zgadza się na rozmowy z Rosją w sprawie Berlina i współpracy pokojowej między Zachodem i Wschodem, ale pod warunkami, że przestrzeżąc się będzie dobrowolnie podpisanych traktatów oraz że użyje się wspólnej akcji represyjnej przeciw nasaunijemu naruszeniu pokoju światowego. Wypada zaznaczyć, że ostry ton mowy kanclerza Anglii nastąpił w krótkim czasie po jego rozmowie z sowieckim delegatem w ONZ — Andrei Gromyko.

Rozmowy prowadzone między prezydentem Katangi, Tshombe i delegatem ONZ trwają nadal. Tshombe w wywiadzie udzielonym korespondentom zagranicznym, oświadczył, że pragnie pokojowego rozwiązania ostatnich zatargów z ONZ i z prezydentem rządu centralnego Kongo-Adoula. W tym celu go-żo jest spotkać się z Adoulą na terenie neutralnym choćby w Anglii czy Szwajcarii. W każdym bądź razie — ostatnie wypadki w Katandze świadczą, że wszyscy mieszkańcy nie godzą się na przyłączenie Katangi siłą do Konga Centralnego.

Katastrofa samolotu w której zginął generały sekretarz ONZ — Dag Hammarskjöld, nasunęło podejrzenie że spowodowana została zamachem, by wyeliminować przedstawiciela ONZ, znającego z swej energii i nieustraszonej odwagi. Podejrzenie to było tak silne, że ONZ nakazało przeprowadzić śledztwo, by zbadać bliżej okoliczności katastrofy, tym bardziej, że pośród 14 pasażerów zanoto-

Z cyklu — Poznań Polskę: Szczecin. Waty Chrobrego. Gmach muzeum morskigo i zabytkowy zamek plastowski.

* DOCHODZENIA DŁACZEGO JANIO ZREZYGNOWAŁ — powinna przedsięwziąć specjalna komisja parlamentarna według projektu dwóch deputowanych paulistańskich: Cunha Bueno i Herbert Levy, który projekt ten wnieśli do obrady parlamentu.
* POMIMO PARALIZU od lat młodzieńczy, zmarły niedawno przemysłowiec rioski — Percy Charles Murray — wykazał nadzwyczajną aktywność i siłę woli, przewodząc wielu stowarzyszeniom opiekującym się wszelkiego rodzaju inwalidami.
* PROJEKT BUDOWY POMNIKA przedstawiającego srokę paranką "gralha azul" chowającą do ziemi nasiona piniorów (pinhão) i z których wyrastały młode pinjory, powstał ma w stolicy parankiej — Kurtybycie.

* REWOLUCJI FARROUPLHA (20 września) obchodził bardzo uroczysto w całym stanie riograndeńskim. W defiladzie wzięły udział jednostki wojskowe i bataliony ochotników sformowane z okazji ruchu legalistycznego.
* LINIA GRANICZNA między Brazylią a Gujaną francuską liczy 700 km. Rząd wysłał tam specjalną ekspedycję z gen. Banderla Coelho na czele, by przeprowadzić niektoóre przesunięcia na żądanie kolonialnych władz francuskich.
* PARLAMENTARYZM jest niczym innym — według opinii Afonso Arinos — jak rozrywką między partiami. Ważną rzeczą jest to, że obecnie cała odpowiedzialność za losy narodu spada na Kongres.
* UZUPEŁNIACZ WIADOMOŚCI o nominacji dwóch pralatów wyższego stopnia w archidiecezji kurtybyjskiej — podajemy, że są nimi: ks. Henryk Falaz — proboszcz Lapy oraz ks. Izidor Mikosz — proboszcz katedry w Kurtybycie.
* KS. FELIKS STEFANOWICZ, nowy superior centralnego domu, Księży Misjonarzy w Kurtybycie powrócił już z podróży do Polski, celem odwiedzenia rodziny, po 24-letnim pobytku za granicą.

Arturo Frondizi, prezydent Argentyny, przemawiając na posiedzeniu ONZ, oświadczył, że wszystkie narody na świecie pragną pokoju, a najważniejszą nieprzyjaźniaciel ich jest ciężka sytuacja materialna, czyli niekorzystne warunki ekonomiczne. Argentyna, stojąc zawsze mocno na terenie prawdziwej demokracji, pragnie pozostać wierną kulturze i cywilizacji zachodniej. Gotowa jest pomodo swym biedniejszym sąsiadom, współpracując z programem prezydenta Kennedy'ego "Atlanskie Postępy". Mowa Frondiziego była żywo oklaskiwana przez delegatów państw południowo-amerykańskich.
Nowe rozmowy rozpoczną się z początkiem października między de Gaullem i pro-

Z ŻYCIA POLONII BRAZYLIJSKIEJ

Złoty Jubileusz Parafii Guarani Mirim - Massaranduba

50 lat - warto więc coś napisać, żeby ci którzy dawniej zamieszkiwali w tej parafii, czytając "Lud" mieli sposobność usłyszeć coś o naszym życiu, a szczególnie Księża, którzy tu pracowali, wiedzieli jak goście uczciliśmy to Boskie Serce Jezusa, które przez 50 lat zlewało na nas swe łaski ze swego tronu.

Dzięki gorliwym staraniom naszego drogiego proboszcza Ks. Wincencio Stelmachowskiego, zapewnienie to Boskie Serce jest zadłonięte z nas - bo naprawdę piękny był program nabożeństw, począwszy od 1 maja, codziennie były komunie św. wieczorem, dużo osób przez cały miesiąc, czerwiec, lipiec i sierpień przystępowało codziennie do Sakramentów św. Ale już najpiękniejsze były ostatnie nowyńki - cztery dni i wreszcie...

A więc DZIEŃ PIĄTY, do dzieł dzieł od lat 5 do 15. Zapemity one koscioł po brzegi od gozdiny 14, spowiedź, komunja św., adoracja (godzina święta) błogosławieństwo, później konferencja dla dzieci.

DZIEŃ DRUGI, sobota to dzień panien od lat 14. Zeszło się ich jak mrówek. Program ten sam co dla dzieci: adoracja, na której ich dziewięć głosy śpiewały ślicznie, a księża Jezusa Oblubienica dusz czystych, na zakończenie konferencja.

TRZECI DZIEŃ, kawalerzy, głucha narodu, co potężnym głosem wielbili Boga utajonego, biorąc głęboko do serca nauki, które im głosił ks. proboszcz, czuli się jakby orodzeni na duchu. Niejednemu skorzystał, żeby naprawić swe postępowanie, tak był zachęcany ta konferencja.

CZWARTE DZIEŃ to dzień dla matek, które przyszły bardzo licznie, by u stóp Jezusa złożyć swe troski i bóle. Przecięta jedna grupa w pobozności, korzyści się przed tronem Boga Wszemchnocnego.

czasowe 4 siostry z parafii Palmy i Dom Feliciano, zaś 4 kandydatki otrzymały habit zakonny.

W Juvenacie przygotowuje się 20 miodnych kandydatek, aby rozpocząć nowicjat w lutym. Siostry prowadzą szpital, uczą w szkole parafialnej i prowadzą ochronkę. Ostatnio rozpoczęły się nowicjaty i kaplice, gdyż osiedla się mała. Stale powołania. Najbardziej nowo powołania. Przybywają nowe powołania. Siostry parafii Palma, Getulio Vargas, wszystkie panienki pochodzenia polskiego.

W Porto Alegre, otworzyły Siostry nowy dom przy kościele polskim Matki Boskiej Częstochowskiej. Przełożoną jest Matka Ambrozja. Obsługują kościół polski. Kandydatki uczęszczały do gimnazjum, odbywały kursy aptekarskie i pielęgniarskie, by otrzymać dyplomy. Prowadzą ochronkę polską.

W Porto Alegre, otworzyły Siostry nowy dom przy kościele polskim Matki Boskiej Częstochowskiej. Przełożoną jest Matka Ambrozja. Obsługują kościół polski. Kandydatki uczęszczały do gimnazjum, odbywały kursy aptekarskie i pielęgniarskie, by otrzymać dyplomy. Prowadzą ochronkę polską.

Gazeta Lud, wydawana z wielkim wysiłkiem i poświęceniem Księża Misjonarzy w Kurutybie, rozchodzi się prawie po wszystkich parafiach polskich. Pięknie i dobrze redagowana, na

Panu Sekule pod rozważanie

Dnia 2.8. br. ukazał się w "Ludzie" artykuł p. Sekuly pod tyt. "Brak Logiki". Ponieważ nikt w tej sprawie nie zabierał głosu, uważam za wskazane skreślić chociażby kilka słów, zadamaj się by bowiem mogło, że autorem Czytelnicy są zgodni z wyśmiewaniem.

Pan Sekula twierdzi, że Polakom o innej orientacji politycznej jak jego, brak jest "logiki rozumowej", innymi słowy, mówię, brak dobrego rozumu. Otóż p. Michał - my Polacy operujemy nasz obowiązek względem Ojczyzny nie na cechach rozumu (którego ostatnio wogóle brak), a na zaletach serca i duszy, które są od Boga jak i Ojczyzna nasza: Umilowanie Ojczyzny - honor i szlachetność. To "wytyczne" naszego na obywatelnym postępowaniu.

Polak, który dobrowolnie mienia Wschód na Zachód to czysty kupiec, u którego Ojczyzna zawsze w kieszeni! My Polacy jesteśmy pewni, że nie tylko oddadzą Polsce Ziemię Wschodnią, lecz dodadzą ziemię z Katiem, gdzie spotykają bracia zdradziecko mordowani.

Wiara swą operujemy na "Prawie Bożym", gdyż na grzechu trwałości nie zbudujemy. Wyjechała pan Polku Ludowa a przedtem Tam rządzą "komuniści" a lud w 90% katolicki musi ełcho siedzieć - niech tyłko usuną Rosjanów, a do 48 godzin nie znajdzieś komunisty nawet na lekarstwo - bo dia Polaka-katolika, doktryna komunistyczna obca jest.

Chwali pan "dobrobyt" mierzac go brakiem "Bandasów". Dobrobyt granic nie zamyka a wolność jest darem Boga. Ja

Afonso Pena, 24.9.61. Józef Gł...

Podziękowanie

W niedzielę, 1-X-61 odbył się zapowiadany "Wieczorek u Afonso Pena. Jak się wyśpę u dał, nie do mnie należało o tym pisać, ja tylko składam Kochanym Rodakom z tej do grunty polskiej kolonii serdeczne staropolskie Bóg zapłać, za iscie królestwie przyjęcie.

Kampania Łańcuchowa "LUDU"

P. Zdzisław Zawadzki z Araukarii C.R. M. z wyzywa P. ALEKSEGO SKRABE P. Bolesław Wzorek z Araukarii C.R. M. z wyzywa P. STANISŁAWA LESNIEWSKIEGO

SPRZEDAŻ SKLEPU

Adolf Lisicki likwiduje swój sklep "Armada Agua Branca", przy ulicy Prudente de Moraes N.º 792, w Kurutybie. Warunki sprzedaży do omówienia z właścicielem.

Paczki PEKAO do Polski

KTO UMIE KALKULOWAĆ, TEN WYKORZYSTAJ POMOĆ DLA RODZINY I PRZYJACIELI POLSCE WYŁĄCZNIE PRZEZ PEKAO

Bez ryzyka, bez cła i kłopotu, legalnie, sprawnie dostarcza przesyłki z zagranicy. 4 miliony wykonywanych zleceń całego świata - dowodem na ich skuteczność i wiarygodność. Polacym przesyłki specyfikowane to jest wysłanie katalogów, albo przesyłki tak zw. "DO WYBÓRU" - które odbiorca wybiera przesyłki, które włącznie otrzymuje gotówką.

Ważne dla b. więźniów więzień i obozów koncentr. niemieckich

Centralny Komitet Polskich Związków i Zespołów b. więźniów niemieckich obozów koncentracyjnych w wolnym świecie, podaje do wiadomości:

Na mocy umowy z dnia 5 października 1960 roku, Rząd Niemiecki stał się Wysokiemu Komisarzowi Narodów Zjednoczonych 45 milionów marek niemieckich do dyspozycji na zapłacenie odškodkowan b. więźniom, którzy w dniu 1 października 1953 roku znajdowali się pod mandatem Wysokiego Komisarza dla spraw uchodźców. Niezależnie od tego w umowie tej poprawiony zostały warunki uzyskania odškodkowan przez uchodźców przeladowanych ze względu na swą narodowość, którzy postradzali zdrowie w obozach koncentracyjnych i więzieniach niemieckich. Odškodkowania (renty) tej kategorii będą zatławiane przez władze niemieckie.

Kategoria pierwsza, wie ci którzy będą uzyskiwać odškodkowanie z Funduszu Wysokiego Komisarza, mogą składać wnioski na przyszłych formularzach, wydanych przez Wysokiego Komisarza. Podania mogą składać (do dnia 31 grudnia 1961 roku) osoby, które dotychczas podanie składały, które wysłały podanie poprzednio osobliście lub przez adwokata, a nie otrzymały odškodkowania, czy też których podania zostały zatławione odmownie.

Do Wysokiego Komisarza trzeba składać wnioski o odškodkowanie za utratę wolności. Do formularzy, wysłanych do Wysokiego Komisarza, nie należy dołączać żadnych dokumentów. Równocześnie mogą, o ile stracił zdrowie, lub mają zmniejszoną zdolność zarobkową, wnosić swe pretensje do t.zw. Bundesverwaltungsamt w Kolonii (West Germany, Köln). Wnioski te o odškodkowanie za utratę zdrowia, wymagają szeregu dowodów, świadectw i affidavitów i muszą być zatławiane z pomocą adwokata, obeznanego z

DLA UŁATWIENIA POSTĘPOWANIA i otrzymania dokładniejszych informacji co do odškodkowan, sposobu wypełnienia formularzy i ewentualnej pomocy prawnej, osoby zainteresowane mogą się zwracać do S. Paulo do reprezentanta Stowarzyszenia Polaków, Komatanów, pod adresem: São Paulo, Rua Direita 191, sala 53, 5.º andar. We wtoreki i piątki od godziny 15 do 17-jej. (Telefon 7-5844. Tamże można otrzymać formularze Wysokiego Komisarza i kwestionariusze rejestracyjne Centralnego Komitetu Związków i Zespołów b. więźniów politycznych niemieckich więzień i obozów koncentracyjnych.

Zainteresowani niech piszą na adres: Stowarzyszenie Polaków Komatanów, Kolo São Paulo - Brasil - Associação dos Ex-Combatentes Poloneses - Secção de São Paulo - c/o W. Scipio del Campo, Rua Cónego Eugenio Leite 38 - São Paulo.

s. + p. JAN SZANIAWSKI

Dnia 21-go września b. r. zmarł w Kurutybie, s. p. Jan Szaniawski, przeżywszy 75 lat. Urodził się w Polsce, w Siedlech, zostawiając wdowę Anastazję z Poponów i syna Mieczysława i jednego wnuka.

s. + p. Salomea z Sobocińskich Pogorzelska

Po długiej i ciężkiej chorobie zapoatrzona P. Sakramentami, przeżywszy lat 45, zmarła w Szpitalu św. Piotra w Porto Alegre (Rio Grande do Sul), dnia 23 sierpnia br.

Informacje z Planalto i tutejszej Polonii (Rio Grande do Sul)

PARAFIA VILA AUREA. Ks. J. Kuzmiński wykaźca swoją piękną kościół pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej. Naprawę świątyni ta stała się drugą Częstochową dla tutejszej Polonii i na odpust Matki Boskiej Częstochowskiej 15 sierpnia ściga dużo Polaków. Parafianie i okoliczni rodacy nie szczędzą trudu, aby jak najpiękniej przyozdobić ten przybytek Maryjny. Ks. Kuzmiński bardzo podziwuje nasze piękne i podziwuje nasze nabożeństwo rozbrzmiewające polskimi pieśniami. Siostry Rodziny Maryi pomagają dziełnie.

PARAFIA CARLOS GOMES. - Proboszcz Ks. Józef Wojda, Chrystusowiec zbiera się do budowy nowego kościoła. Zakupił piękny teren tu obok starego kościoła. Pięknie też podtrzymuje ducha polskiego. Siostry Rodziny Maryi prowadzą chór i szkołę parafialną.

PARAFIA BARAO DE COSTEJPE - Proboszcz Ks. Stanisław Polom. Buduje kościół nowy, zorganizował w kaplicach nabożeństwa polskie. Już przeszło 25 lat pracuje w tej parafii. Posiada piękną bibliotekę polską i szerzy doradę parafian polską literaturę religijną.

W SEMINARIUM DIECEZJALNYM W ERECHIM pięknie pracuje Ks. Dr. Stefan Kwilecinski, jest prefektem i profesorem języków. W seminarium jest poważna ilość seminarzystów pochodzenia polskiego.

W GETULIO VARGAS, gdzie jest proboszczem Ks. Stanisław Olejnik i wikarym Ks. Wacław Modelski - co niedługo jest godzina polska w Radio. Polacy bardzo lubią te godziny polskie.

PARAFIA W PALMIE - Ks. Proboszcz Walenty Nowacki. Nowopowstała parafia bardzo ładnie pracuje. Powiększono i zadane kościół parafialny. Matki polskiego pochodzenia zaczęły i ufundowały piękny ołtarz i obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. Ładnie odbył się odpust. Co niedługo Polacy odprawiają przed sumą różaniec za Polskę. Na sumie rozbrzmiewają polskie pieśni. Pięknie rozbija się żywy różaniec Matek i Panien. Parafia buduje piękną salę parafialną.

Zakupiono piękny teren w pobliżu pięknych lasów, biorących na szkołę gospodarczą, która obcina Siostry Szubienicki Plezewske z Ilopolis. Dużo polskich panienek wstąpiło do sióstr w Ilopolis.

SIOSTRY SŁUBENICZKI Z ILOPOLIS. Przełożona Matka Kwiryna. Bardzo pięknie się rozwija. W lipcu głosił rekolekcje ośmioldniowe ks. proboszcz W. Nowacki, który jest opiekunem i spowiednikiem nadzwyczajnym Sióstr. Dnia 2 sierpnia złożyły śluby

LUD Proprietario: DR. ANTONIO FIRAKOWSKI. Redator: PE. DOMINGOS WISNIEWSKI, CM. Redator: PE. JOSE ZAJAC, C.M. Administracja: ALAMEDA CABRAL, 846. REDACÇÃO DO "LUD" Caixa Postal 155 CURITIBA - PARANA. PRENUMERATA ROCZNA: W Brazylii i w innych krajach amerykańskich Cr\$ 300,00. Dla innych krajów Cr\$ 300,00. Pren. roczna wysyłana przez lotniczo w Brazylii Cr\$ 1.000,00. Cena egzemplarza w Kurutybie u pana Florekiego Cr\$ 6,00. Cena egzemplarza w São Paulo i Porto Alegre Cr\$ 10,00. "LUD" WYSYLANY PO CZTA LOTNICZĄ MOŻNA NABYC. SAO PAULO: w kiosku gazetowym naprzeciw Głównej Poczty (Avenida São João). W kiosku gazetowym na stacji kolejowej LUZ (Livraria da Estação da Luz, Sagua Principal), przy wejściu do Parku. PORTO ALEGRE: w kiosku na placu Abrigo Parobé, Loin n. 3

Kącik dla dzieci (raz w miesiącu)

Żółw Wincenty jedzie do szkoły

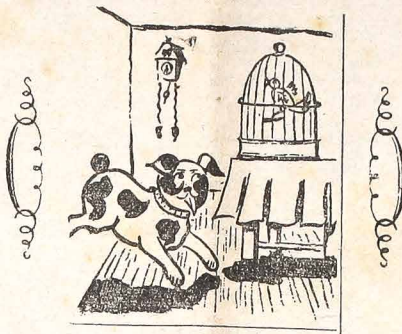
Jesteś duży mój Wacku, więc czas już kochany, uczyć się jak inne dzieci. Miesiąc jeden za drugim, w szkole nie będzie długi. Przemienie, przeleń! A ten Wacek już skrzywiony, i w oczach lśnią lzy jak diamenty. Co on zrobił bez Jurka i siostry Zosi i Burka i bez żółwia, co zwie się Wincenty? Co zrobił bez kotki Bielaska, którego tak kochał i głaska? Żeby chociaż ich razem, jak za jakimś razem, mógł zabrać ze sobą do szkoły: pieska Burka i kotka, Wincentego — pieszczotką. Ach! wtedy byłoby tak wesoło.

A dyrektor kucharżom wszystkim w kuchni rozkazał, by Wincenty miał pełno jedzenia, i żeby smacznie było, żeby mu się nie nudziło. Dzień po dniu zmieniała musza. W poniedziałek marchewkę, we wtorek rzodkiewkę, zaś w środę i czwartek sałaty, w piątek i w niedzielę groszku, jablek tak wiele, że podobała się tylko "na raty". W soboty co ranka, czeka go niespodzianka: pomidorek z ogórkami zielonymi.

Tak to dbali o niego, o żółwa Wincentego, żeby był zawsze najedzony. I tak rano cały był z Wackiem Wincenty wciąż w szkole. Wacek uczył się dużo, czas mu się wcale nie duży, w przyjaźni kole. A na każde wakacje, żółw w Wackowym plecaku jechał do domu na spotkanie. W domu wszyscy go pieszczą i niczego nie żądają. Toć Wincenty przyjechał wraz z Wackiem. Trzeba zrobić kotlety, a dla żółwa na wety — z smacnych jarzyn wspaniałą kolację!

I. Paczoska

PSINKA MALWINKA

Po pokoju biegała mała psinka Malwinka; była czarna i biała, okrągłutka, jak świnka.

Kiedy ptaszek Wojtaszek w klatce trele swe miele, ale psinka Malwinka nie słuchająca go wiele, bo za ścianą skrobala uporczywa chrobotką, bura, zwinną i małą myszka psotka Dorotka.

Mówi psinka Malwinka: — Mój ty ptaszku Wojtaszku!

ku! Siedź ze cicho, ty lichu, nie rób tyle hałasku!

Ale ptaszek Wojtaszek miele trele swe dalej. Ani myszka, ni ptaszek nie się psinki nie bali.

Niech tam psinka Malwinka co sił w łapie to drapie — ani pszaska nie spłoszy, ani myszki nie złapie!

***

WIELKI PODRÓŻNIK

— A dokąd to? — Idę w świat. Mam zapasów na pięć lat! Dwa sucharki ze śniadania, jedną czekoladkę mam — taki fobó do zabrać! No, bo jeszcze trzy karmelki, które mama dała wczoraj. Nie zjem ich aż do wczoraja, chyba — żebym czuł głód wielki. Przecież idę na pustynię, która rażka za ogrodem. A tam? Ani kropki wody! A do rzeki? — O, ho, ho! — będzie dobre kroków sto!

Gdy pustynia powędruje, to odkryje karawane. Ludzi głodnych i zbłąkanych wnet posile, odratuje. Już tam oczekują na mnie Janek z Zosią i Stach z Hanią. Wyprawili się przed chwilą, pewnie zbłądził już zdalej. Potem pojedzie, a gromada, aż do rzeki. Łódki mam. Wczoraj ja zrobiłem sam. Łódka z kory, żagiel biały z prawdziwego płótna cały. Gdy złapiemy w żagiel wiatr, pojedziemy wszystkie w świat!

Podróż będzie wielki trwała: opłyniemy ziemię całą! A przygody! A przygody! Raz wieloryb łódkę schwył (Staszek nie zapomniał chyba, że ma zostać wielorybem!). I syreny tam, wspaniałe będą piosenki nam śpiewały (Zosia czasem podfałszuje, chyba

Hanka jej pomoże i jakoś się uda może). A syreny oczarują nas śpiewaniem, ale wkrótce uciekną od nich w łódce. Połem może będzie burza (tylko się okropnie boję, że utracę łódkę swoją), ale gdy się zacznie chrząstnąć i gdy zagrzmi Jaś piorunem, łódka szybko się podsunie aż pod ład zaczarowany i na długo tam zostanie. Poszukamy skarbów jakich, połowimy w silda ptaki, szkole dla nich założymy, pięknej mowy nauczymy.

— Polskiej — oczywiście! Czyż o innej można myśleć, jeśli mówi się, że piękna?..

Potem, choć nam serca pękać będą chciały przy zostaniu, będą śpiewać, gwizdać, ćwierkać w takt mazura i oberka, a gdy jakiś okręt obcy z grupą zbłąkanych chłopców do tej wyspy zbłądził, ptaszki będą chłopców pytać: "Jak się macie?" — "Skąd jesteście?" — "Odpowiedzieć coś narzeszcie!" Chłopcy buzie aż otworzą: ptak po polsku mówić może? I tu? gdzie jest kraj nieznanny? Tożto dziwny niesłychany! A ptaszka na to chrzęst: — "Czy nie słyszał o tym który, że po całym teraź świecie wciąż Polaków znajdującej? A że i my śpiew lubimy i śpiewają oni też, no — to jeden z drugim wiesz, skąd po polsku świergotamy!"

RZEMIOSŁA

Każdy człowiek, gdy pracuje, Skarbi sobie łaskę Bożą. Więc niech kowal w kuźni kuje, Niech rolnicy w polu orzą.

Niechaj stolarz stoły robi, Krawiec szyje sukieneczki, Niech szewc buty przysposobi. Bednarz niech pobija beczki.

Niechaj mularz dom postawi, Ślusarz robi zamki, kłódki, Pan Bóg im pobogostawia, I odpędzi wszystkie smutki:

Bo kto tylko robi szczerze, Tego Bóg w opiekę bierze.

Ćwiczenia: — 1. Streścił te wierszyki swoimi słowami według następującego planu: Skarbienie sobie łaski Bożej przez pracę. — Co robi każdy z wymienionych rzemieślników? — Kto im błogosławi i dlaczego?

Niezabudki

Krasnoludki, krasnoludki i zobaczyły niezabudki, przystrojone w rosy łezki.

— Co to jest za kwiat niezabudki?

Niezabudki — kwiat uroczny: mruga, niby jasne oczy, z jasnych oczu rosę trzęsie, gdy zawiśnie mu na rzęsie.

Niezabudki — kwiat pamięci: niechaj im się lato świeci, niechaj im się święci długo, w rośnej trawie ponad strugą.

***

Czytaj, rozpowszechniaj i wspieraj tygodnik "LUD" — jedyną gazetę w języku polskim w Brazylii. Ona informuje wiernie swych czytelników już od 40 lat.

Sociedade "ARTEMA" Limitada

Rua Visconde do Rio Branco, 256

Caixa Postal, 991 — Telefon: 4-5001

CURITIBA — PARANA

Fabrykanci stalowych już pieców "ARTEMA", na drzewo i na gaz. Wszelkiego rodzaju przedmioty żelazne do pieców murowanych. Fabryka gwoździ — zbiorników na ciepłą wodę — ogrzewacze elektrycznych — Serpentyń miedzianych do pieców i t. d.

SPRZEDAŻ WE WSZYSTKICH SKLEPACH TEGO DZIAŁU.

PINIOR

Pomnik Konrada Wallenroda w Warszawie

By nie drażnić Niemców z którymi pragniemy żyć dobrze i współpracować proponuję wystawić pomnik Hitlera pod postacią Konrada Wallenroda, ja kto już powiadałem.

Pomnik ma stanąć w Warszawie w miejscu gdzie zbiry hitlerowskie dokonały najwięcej mordów i łapanek.

Pomnik ma być na wzór pomnika Adama Mickiewicza w Warszawie którego Niemcy zniszczyli był z zemsty za napisanie Konrada Wallenroda.

Na piedestale pomnika ma stanąć rycerz krzyżacki (Konrad Wallenrod) bez hetmu o postaci i twarzy Hitlera odkryty biały, szerokim płaszczem z godłem czarnego polamanego krzyża (Hakenkreuz) na piersiach.

Ten rycerz ma mieć prawicę podniesioną z gestem zwycięzcy uszakującego na dzieło jakiego dokonał.

W lewicy ma trzymać książkę z napisem "Mein Kampf" (moja wojna).

U dołu na ścianie piedestału ma być wypisane wielkimi literami:

KONRAD WALLENROD

Moja walka.

Zaczęłam nad Wisłą — Skończyłem w Berlinie.

Pontezj tych napisów ma być uprawiona w

granit piedestału brązowa tablica z ostatnimi słowami Konrada Wallenroda:

"Ja to sprawilem. Jakem wielki, dumny!

Tyle głów hydry jednym ślacią zamachem,

Jak Samson jednym wstrząśnięciem kolumny

Zburzył gmach cały i runął pod gmachem.

Na niezapisanych bokach piedestału będą wyryte czarne polamane krzyże.

Wokoło pomnika będą umieszczone gruz i kikuty zburzonego miasta w proporcjonalnej wielkości.

Na tym skończył delegat z Iwai rozprawę nad pomnikiem Konrada Wallenroda.

Wszyscy stuchali go z zajęciem. Gdy skończył, dziekowali mu za ciekawy opis stanu ducha polskości kolonistów w dżunglach Iwai i za projekt pomnika.

Cieszyło ich, że zaszyci w lasach zdala od cywilizacji miast czuli się nadal Polakami i interesowali się Polską i sprawami polskimi więcej niż wielu z Polaków po miastach.

Przyjęcie projektu miernika przewodniczącego obradom

Potem podniósł się przewodniczący z ławy i zapytał czy kto z obecnych ma jakiś inny projekt pomnika do przedstawienia.

Odpowiedziano, że nie mają.

A więc przedstawiam panom mój projekt, oświadczył przewodniczący. Jest on taki sam jak szanownego delegata z Iwai z jednym tylko dodatkami.

Dodatkami będzie postać litewskiego wędroloty siedzącego na stopniu piedestału i grającego na lutni przemieszczającej się, wyrzniętą na stopniu, a brzmiącą:

"Patrzcie gisary, jam siny i bładny Zgadnijcie czym ja postem? Jam wasz oszułak. Wracam z Granady, Ja wam zaraz przyniosłem. Pocałowaniem wszczępiłem w dusze Jad, co was będzie pożerał!

Wajdelota ma mieć postać i twarz Frydryka Nitscheho, twarz polską z długimi, zawiastymi włosami.

Nietzsche był szaleńcem, który stał filozofią zatrut Niemców. Zacheł ich do wojny i do okrucieństwa.

Skończyłem! Teraz proszę panów oświadczyć się za jednym z trzech przedstawionych projektów.

Wszyscy zawołali razem: Za pańskim, za pańskim z Frydrykiem Nietzsche!

Tak zapada uchwała postawienia pomnika Konrada Wallenroda z grającym na lutni w jego stop Frydrykiem Nietzsche.

Po uchwaleniu pomnika zaczęło radzić jak go wykonać i czy Warszawa da plac na wystawienie jak najbliższej pomnika Mickiewicza.

(C. d. n.)

ZYCIE RELIGIJNE:

DWUDZIESIĄ NIEDZIELA PO ZIELONYCH ŚWIĄTKACH

Ewangelia św. zapisana u św. Jana w rozdziale 4 W on czas: był pewien dworzanin królewski, którego syn chorował w Kafarnaum. Ten gdy usłyszał, że Jezus przyszedł z Judzkiej ziemi do Galilei, poszedł do Niego i prosił Go, aby przyszedł uzdrowić syna Jego, bo sił Jego, aby przyszedł uzdrowić syna Jego, bo sił Jego, aby przyszedł uzdrowić syna Jego...

LEK. EFEZ. 6, 10-17

Dzisiejsza lekcja stosuje się do nas Polaków - nie ującej się.

Lubo, że często idealizujemy nasz naród, naszą rasę i powtarzamy za wiekami, iż Polska to Chrystus narodów, to jednak nie ma pod słowem narodu, o smutniejszej stawie, jak naród polski. W części jesteśmy stawiemy, jak naród polski. W części jesteśmy stawiemy, jak naród polski...

Szanujmy godność narodową i dlatego usłuchajmy zaleceń Apостоła - strzeżcie się pijaństwa. Iuż to naszych ludzi nawet niewiast wydanych jest na lup pijaństwa. Iuż ludzi w nocy, straciszmy majątek, krwawicą ojów nabytą - żyje w wodzie, iuż to przez pijaństwo straciło swe życie, czy zmarło na drodze w kałuży przydrożnej.

Wszysze znamy zgubne skutki pijaństwa, a jednak lubimy zagałdzać do kieliszka.

Zerwijmy narezecie z tym zgubnym nałogiem, bo powiada święty Paweł - nie ładźcie się - pijacy nie posiadają Królestwa Bożego.

Nie trwojmy grosza ciężko zapracowanego, bogacąc wędzlarzy, a sami schodząc na dziady.

Nie zamieniajmy soboty i niedziel na pijatykę i przekleństwo.

Bo tylko wtedy, gdy unikną będziemy tego szkaradnego nałogu, imię nasze się poprawi, zgoda zapamiętuje w rodzinie i błogostawieństwo boże spocznie nad nami.

Cztery kategorie ludzi

Każdy człowiek, niezależnie od jego wzrostu i pici, składa się z trzech pier. Pierwsze pier to ciało... drugie, sentymenty i uczucia... trzecie rozum i duch... czwarte, między tymi pierami istnieje ścisła wewnętrzna komunikacja...

I tak ci, którzy postawili ciało na trzecim najwyższym piętze, nie potrafią utrzymać w życiu równowagi ludzkiej... ciało przytacza ich do ziemi... rozkłada ich wzdłuż jej równików i życie jest podobne do człowieka, który się na brachu...

WIĘSCI Z POLSKI:

Co zwiedzili w Polsce Siostry Prezydenta Kennedy'ego?

Warszawa - Bawiące na wycieczce turystycznej w Polsce siostry prezydenta Kennedy'ego pp. Eunice Shriver i Jean Smith odwiedziły Warszawę, Zelażową Wołę, miejscę urodzenia Fryderyka Chopina, gdzie wysłuchały koncertu znanego niemieckiego pianisty Haliny Siedleniejskiej, muzeum w Łowiczu i Nieborowie. Odwiedziny Polski przez rodzinę Johna Kennedy'ego były planowane jeszcze w r. 1959 w gronie szerokiej publiczności, bo także przez siebie jedną jego siostrę i brata Roberta. Ponieważ jednak John Kennedy miał kandydować na prezydenta, rodzina jego odczyła podróżą zajęcia sprawą wyborów. Dzisiejszy prezydent John Kennedy odwiedził Polskę trzykrotnie: po raz pierwszy w latach trzydziestych i dwukrotnie po wojnie w 1952 i 1956 r. Za trzecią wizytę był już senatorem.

W Łowiczu siostry Kennedy'ego były obecne na nabożeństwie w miejscowym kościele. Odwiedzili również Karolin, siedzącą Zespołu Pieśni i Tańca "Mazowsze", który zaprezentował gościom fragmenty tańców i piosenek z programu przygotowanego na Stany Zjednoczone i Kanadę. Zastępca przewodniczącego Prezydium Stoi. Rady Narodowej w Warszawie K. Kartasińska podejmowała p.p. Shriver i Smith lampką wina w Klubie Dyplomatycznym w Jablonnie. Na przyjęcie przybyli wyżsi urzędnicy MSZ, przedstawiciele światła nauki i kultury, dziennikarze. Obecny był ambasador USA w Polsce Jacob D. Beam. Następnie trasa wycieczki wiodła z Warszawy do Częstochowy i Krakowa, gdzie ze szczególnym zainteresowaniem p.p. Shriver i Smith zwiedzili zabytki kulturalne i historyczne podwawelskiego grodu. W Krakowie oprowadzali obie panie dwaj wybitni historycy sztuki profesorki Z. Krakowa i Szabłowska. Z Krakowa obie panie udały się do Zakopanego. W czasie krótkiego pobytu w Polsce - jak podaje API - siostry prezydenta Kennedy'ego odwiedziły Edmunda i Janusza Radziwiłłów. Edmund Radziwiłł jest starszym bratem mieszkającego w Londynie Stanisława, który posubił siostrę żony prezydenta Kennedy'ego. Po zwiedzeniu Polski obie siostry prezydenta Kennedy'ego odleciały przez Paryż do Stanów Zjednoczonych.

Młodzież ucieka z kołchozów

Za KILKA LAT NIE BĘDZIE KOMU PRACOWAĆ (FEC) - Żniwa w Polsce zostały zakończone w gospodarstwach indywidualnych, - dodał jednak nie uporały się ze zbiorom ziób państwowe folwarki (PGR-y) - i pewna liczba spółdzielni produkcyjnych (kołchozów) zwłaszcza na ziemiach zachodnich i północnych Polski, na których znajduje się około 70%

areali PGR-ów. Podobnie jak w latach ubiegłych, tak i w tym roku, PGR-om zabrakło robotników, gdyż - jak informuje prasa zagranicą - z powodu złej pogody i około 40% zbiórki było niekompletne". Dlatego też tysiące hektarów ziób trzeba było wykoszać zwykłymi kosami. "Z pomocą więc - do-

gów i chuci! Nie należysz do tej przyjemnej kategorii, jeżeli umiesz zapanować nad takomstwem i pijaństwem - jeżeli umiesz ciał odmówić zbytecznych wygód i nie wylęgujesz się leniwie w łóżku - jeżeli potrafisz okiełzać wybujałą poażliwość seksualną...

Co? Nie ma cię wśród tych...? Chodzą na czworakach ci, którzy potrafili podnieść się trochę nad ziemię... ale nie za wysoko. U nich rozum jeszcze nie dyktuje praw ludzkich, ale instynkty i szczone na nich uczucia. Dlatego, jak to się mówi - pocznie, tatwo traca głowę... Raz są gorący i pioną jak zagwie... za chwilę wpadają w obojętność i apatię z niewiadomych przyczyn... zależnie od tego, którą nogą wstali najpierw z łóżka! Są więc niewolnikami wrażliwości - nie umieją spokojnie i obiektywnie myśleć i sadzić... Należysz do tej kategorii, jeżeli na przykład brzęcząca ci nad uchem mucha, wytraca cię z równowagi... wstajesz, biedz piesciami w stół... a kiedy spostrzeżesz, że uśladła na szybie, to tak do brzo celujesz w nią, że ona ucieknie, a szymb zostanie w kawałkach!

Dalej, jesteś z nich, jeżeli na niektórych ludzi "nie mozesz patrzeć" - nie znosisz ich, nieczeg im nie wybaczasz... a innych przeciwnie, nosibys wiecznie na rękach, chociaż są pełni podłości i...

Duszpasterz odpowiada

Wczytałem kiedyś w jakiej gazecie, że w Rosji ludzie chodzą do kościoła. Czy to prawda?

Już Stalin, podczas II wojny światowej, gdy wojska niemieckie parły niepomyślnie na Wschód, robił wszystko, by obudzić ducha patriotycznego w narodu rosyjskiego. Zerwał nawet na syjskiego. Zerwał nawet na syjskiego. Zerwał nawet na syjskiego. Zerwał nawet na syjskiego...

Niemcy Demokratyczne (NRD) liczą 700 tys. telewizorów. Ostatnio rząd komunistyczny robił wszystko, by zmusić posiadaczy telewizorów na zmianę anteny, by móc widzieć programów z zachodniej Europy. Jak dotąd - 280 tys. właścicieli telewizorów musiało nastawić swe anteny tylko na programy niemieckie.

W Paryżu odbył się doroczny kongres francuskich zakonnic nauczycielek. Zebrało się ponad 1500 siostr, reprezentujących różne zakony i kongregacje zakonne.

W Rio de Janeiro jeden z największych domów wydawniczych Brazylii rozpoczął publikację serii książek o charakterze religijnym pod nazwą "Biblioteka Kultury Chrześcijańskiej".

Na półkach księgarskich Mediolanu ukazało się ostatnio nowe, poprawione wydanie przewodnika po Ziemi Świętej, którego autorem jest wybitny teolog Ojciec Dominik Baldi z zakonu Ojców Franciszkanów, dyrektor Studium Biblicum Franciscanum w Jerozolimie.

12 tysięcy pielgrzymów meksykańskich odbyło pieszko 220-kilometrową drogę z diecezji Queretaro do słynnego sanktuarium Maryjnego w Guadalupe.

W streszczeniu...

- Katolicy amerykańscy nadesłali dla biednej ludności z północno-wschodnich stanów Brazylii 15 tysięcy ton żywności, jak mleko w proszku, pszenica, kukurydza i różnego rodzaju lekarstwa.
Rioksi Kościół N. Senhora da Candelária obchodził 150-rocznicę swej budowy. Konsekracja tej świątyni odbyła się 8 września 1961 r. Pierwsza oryginalna kopia powstała za czasów inwazji francuskiej w XVI wieku.
Papież Jan XXIII przyjął na audiencji 1200 ucznów lekarzy podczas Międzynarodowego Kongresu Reumatycznego w Rzymie. Papież zaznaczył, że chociaż Kościół Katolicki ma w wielkim poszanowaniu wszelkie...

W KILKU ZDANIACH...

Stacja przedmiotowa dyka w rozbudowie. Dalsza rozbudowa w obecnej w Polsce - przedmiotowa stacja przedmiotowa w Toruniu rozpoczęła prace o około tysiącu osób. Uroczono miejsce do lepszego zapoznania krajowego rynku w ciagle jeszcze poszukiwane artykuły dla wlewarstwa.

Przed 500-ną rocznicą urodzin Mikołaja Kopernika Wydział - Oddział Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii w Toruniu rozpoczęła prace o około tysiącu osób. Uroczono miejsce do lepszego zapoznania krajowego rynku w ciagle jeszcze poszukiwane artykuły dla wlewarstwa.

Przed 500-ną rocznicą urodzin Mikołaja Kopernika Wydział - Oddział Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii w Toruniu rozpoczęła prace o około tysiącu osób. Uroczono miejsce do lepszego zapoznania krajowego rynku w ciagle jeszcze poszukiwane artykuły dla wlewarstwa.

Polska piosenka wędruje w świat

Zakończono niedawno I Międzynarodowy Festiwal Piosenki, który odbywał się w Sopocie i w którym wzięło udział kilkudziesięciu piosenkarzy z dwiętnastu państw europejskich - zapowiada wielką zagranicą karierę piosenki polskiej.

Festiwal został zrestaw zorganizowany w tym celu by przedstawić polską piosenkę zagranicznym gościom z fachowych sfer, ale rezultaty przeszły oczekiwania organizatorów. Polska piosenka bowiem była nie tylko bardzo wysoko oszacowana przez międzynarodowe jury, ale kilka festiwalowych utworów zostało na miejscu sprzedanych za granicę, a poza tym wielu piosenkarzy zagranicę postanowili polskie piosenki wyczerzyć do swych repertuarów.

Radio Genewa oraz rozgłośnia radia zachodnio-niemieckiego zakupiły najlepszą polską piosenkę Festiwalu - "Embaras" Jerzego Wasowskiego, przedstawiciele kilku europejskich wytwórni płyt gramofonowych zawarły na miejscu umowy w sprawie nagrania wszystkich niemal polskich piosenek festiwalowych, poza tym - dużym zainteresowaniem wśród zagranicznych gości cieszyły się także polskie piosenki wykonawce poza konkursem.

I Międzynarodowy Festiwal Piosenki był zarazem wielkim sukcesem polskich piosenkarzy, przede wszystkim - najpopularniejszej dziś w kraju piosenkarki Ireny Santor. Głos Ireny jest również dobrze znany naszym Czytelnikom z zagranicy, ponieważ przez długie lata była ona solistką popularnego "Mazowsza", zaś piosenka "Ej, przeleciał ptaszek kalinowy lasek" - w jej wykonaniu wielokrotnie rozbrzmiewała na falach Polskiego Radia w programie dla Polaków z zagranicy.

Bardzo popularna również w całym kraju Sława Przybylska, której piosenka "Pamiętasz, była jesień" - z filmem "Pozegnania" zrobiła przed parą laty zawrotną wprost karierę - musiała się na Festiwalu zadowolić II miejscem. Wschodząca gwiazda polskiej piosenki Ludmilla Jakubczak - otrzymała III nagrodę. Z piosenkarzy zagranicznych, którzy wystąpili na Festiwalu, palmę pierwszeństwa zdobyła Dunka - Birthe Wilke, na dalszych miejscach znaleźli się: Jo Roland z Szwajcarii, Nora Broekstedt z Norwegii, Barbel Wachholz z Niemieckiej Republiki Demokratycznej i Ralf Bendix z Niemieckiej Republiki Federalnej.

Kawek Rolniczy

Pomidory wymagają ziemi starannie uprawionej

Pomidory jest jednym z najbardziej rozpowszechnionych warzyw, mającym dużą zawartość witamin. Uprawa pomidorów winna się odbywać na miejscach starannie i głęboko uprawionych i wynawożonych jesienią. Zalecane są tereny dobrze nasłonecznione o wystawie południowej.

Pomidory należą do roślin o wysokich wymaganiach pokarmowych. Najczęściej uprawiamy je w pierwszym roku na nawozie. Obornik należy dać jesienią. Na wiosnę zaś uzupełniamy go nawozami pomocniczymi: solą potasową, superfosfatem i siarczanem amonu. Na glebach wilgotnych i próchnicznych można uprawiać pomidory wyłącznie na nawozach sztucznych.

Wysadzamy pomidory, gdy minęły już niebezpieczeństwa przymrozków. Rozsada

KRONIKA SPORTOWA

Wyniki ligi południoparańskiej: Agua Verde - Atlético 3x1, Cortilba - Primavera 1x1, Bloco - Palestra 2x0, Rio Branco - Guarani 2x1, Britannia - Caramuru 0x0, Ferroviário - Olímpico 6x2. Przeważa w tabeli Agua Verde, Rio Branco i Irati.

Liga riograndeńska: Grêmio - Floriano 2x0, Internacional - Fartoulla 4x2, Grêmio przegrał z Palmeiras 3x0 o Puchar Brazylii. W drugim spotkaniu rewanżowym wynik był 1x1.

Liga argentyńska: River - Independente 3x0, Atlanta - Lanus 3x2, Vélez - Chacarita 3x0, San Lorenzo - Estudiantes 3x0, Ginasia - Huracan 3x3, Rosario - Argentinos 0x2, Boca - Los Andes 2x0, Racing - Ferrocarri 3x2.

Wyniki I ligi polskiej: Legia - Polonia (Bytom) 4x1, Górnik - Zawiska 6x1, Stal (Mielec) - Lechia 6x1, Cracovia - Lech 6x2, Polonia (Bydgoszcz) - Wisła 3x1, Ruch - Stal 2x2, Odra - ŁKS 0x0. Przed spadkiem do II ligi bronią się: Cracovia, ŁKS i Polonia Bydgoszcz.

Zakończył się zwycięstwem atletów polskich. Drużyna meksykańska zwyciężyła w punktach 106 x 105, kłobeca zaś 60 x 46. Polacy przeważali w skokach, rzutach i biegach długodystansowych.

W Warszawie rozpoczęła się Olimpiada Młodzieżowa, która zgromadziła 50 tysięcy zawodników. Do klasyfikacji medaliste zaledwie 2 tysiące atletów.

Santos - Racing (Argentyna) 4x2.

Drobne Wiadomości Gospodarcze

Pierwszą jatkę w miesiącu konimskim otworzono w dzielnicy São Paulo — Lapa. 1 kg. koniczki kosztuje 120 kruczejów, fili zaś — od 140 do 15 kruczejów.

Anglia i Francja zamierzają zbudować nad kanałem La Manche gigantyczny most lub tunel podziemny, który miałby wielkie znaczenie dla wzmożenia handlu i komunikacji między obu państwami.

Koszta takiej budowy wyniosłyby 130 milionów funtów szterlingów. Długość tak mostu jak tunelu ocenia się na 33 km.

Trzy państwa wypłaciły swe długie Stanom Zjednoczonym, a mianowicie: Niemcy Federalne 590 mln. dolarów, Holandia — 40 mln. i Filipiny 20 milionów dolarów.

Wielka fabryka metalurgiczna powstała w stolicy stanu Espirito Santo — Vitória, której koszt obciąża ponad 5 miliardów kruczejów, z tego 60 procent kapitału krajowego, a 40 proc. kapitału niemieckiego. Produkcja początkowo wyniesie 130 tys. ton blachy stalowej, drutu oraz szyn przeznaczonych do budowy wieżowców.

Największym producentem rowerów i motocykli na świecie są dwie firmy szwedzkie: Monark i Crescent, które zgłączyły się w jedną firmę. W Brazylii firma Monark posiadała swą fabrykę rowerów w stanie São Paulo, która zaczęła już eksportować rowery za granicę.

W Anglii zanotowano w ostatnich czasach znaczący

wzrost w picie kawy. I tak na jednego Anglika przypadła obecnie na rok 2,1 funtów kawy, czyli 3 razy więcej jak przed drugą wojną.

Wzrosną od listopada b. roku opłaty za przewóz tawarów pośtaż lotniczą. Zwyżka ta wyniesie 5 procent. Wprowadzono ją ze względu na ogólną podwyżkę cen towarów i tranzytu we wszystkich państwach europejskich.

Do Porto Alegre wprowadzono parę psów rasy owczary niemieckich, słynnych ze swej psiej inteligencji i siły. Pierwszy pomiot już przyszedł na świat. Właścicielem tej pary jest Johnny Tarotti.

W Japonii wykryto preparat chemiczny, który zapobiega uschnięciu jakiejkolwiek rośliny czy drzewka przy nowym zasadzeniu. Preparat ten utrzymuje w roślinie konieczną wilgocę tak, że przesadzenie rośliny jest możliwe nawet podczas gorącej laty.

DR. S. FELIX
WERFACHOWSKI
Chirurg - Dentysta
KONSULTORIUM: Rua Cândido Lopes, 205 - 7.º andar, Conj. 77 - przyjmuje w porze dziennej, środy i piątki od godz. 8 do 11 i od 2 do 6, a w pozostałych godzinach w dniach tygodnia przy ulicy Major França Gomes, esq. Cruzália, N.º 781 - Vila Santa Quitéria.

Kupujcie w firmach ogłaszających się w "LUDZIE" a pomożecie naszej wspólnej sprawie.

Trujące soki roślin

Jeżeli potniemy na drobne cząsteczki liście czarnej porzeczki, brzozy lub dębu i w odległości 2 - 3 mm od nich uśleszczymy kropkę wody, zawierającą jednokomórkowe organizmy, zwane pierwotnikami (pżelaki, wycoczki itp.), to następnie możemy sprawdzić pod mikroskopem, że wszystkie pierwotniki zginęły.

Kawałek zgniecionej cebulki, umieszczony obok hodowli drożdży, doprowadza po pewnym czasie do ich zagłady. Miążga czosnku powoduje już po upływie kilku minut śmierć umieszczonych w pewnej odległości od niej zarodków cholery.

Tejmienna tego polega na tym, że rośliny wydzielają lotne substancje, zabijające bakterie, pierwotniki i grzyby.

W opisanych wyżej doświadczeniach powstaje dzięki rozdrobnieniu roślin duża powierzchnia parowania i wydzielanie trujących substancji znacznie się wzmacnia.

Interesującym jest fakt, że rośliny aromatyczne nie zawsze są bardziej niebezpieczne dla pierwotników niż rośliny niepozabawone zapachem. Na przykład niektóre gatunki róż wydzielają bardzo nieznaczne ilości lotnych substancji trujących: natomiast ich soki tłątkowe mogą mieć podobne własności trujące w stopniu bardzo silnym.

Przeważająca większość roślin posiada jednak zdolność wydzielania zarówno lotnych jak i nieletnych substancji trujących. Do roślin tych należą m. in. świerk, sosna, czeremcha i wiele innych.

Tucz gęsi składa się z trzech okresów

Do tuczki nadają się dobrze wyrosnięte gęsi z wczesnych legów. Może on być dobrobytny albo przymuszony, zależnie od tego czy chcemy uzyskać, cięższe bądź przetłuszczone gęsi, czy lżejsze. Najczęściej stosuje się tucz dobrobytny, który wymaga młodej pracy i trwa około 3 tygodni.

rem ziarno). Do mieszanki wilgotnej można dodać wszystkie resztki z kuchni, jak również serkatkę, mleko chude itp. Wieczorem żywność gęsi przy świetle, aby przeważać niecałe, w żywieniu nie trwała dłużej jak 3 godzin.

Tucz składa się z trzech okresów: Tucz wstępny polega na pobudzaniu trawienia i rozpychaniu żelądka gęsi paszami soczystymi — marchewką lub siekankami zielonkami z niewielkimi dodatkami otrab, sru, plew seradulowych, czy konieczyń. Po przygotowaniu organizmu gęsi do pobierania drobnych ilości paszy — następuje tucz wstępowo. Wprowadzamy wtedy stopniowo do żywienia ziarno. W tucz gęsi najlepszy jest owies lub parowane ziemiaki, ze sru — 2 razy dziennie, marchew, buraki i liści lub zielonki i raz dziennie, wiezo-

Na jedną gęś w ciągu 21 dni tucz potrzeba: 10 - 12 kg. ziarna i sru oraz 10 - 12 kg. pasz objętościowych (okopowych i zielonek). W trzecim tygodniu tucz kiedy gęsi tracą już apetyt, trzeba paszę przemaszać, aby zachęcić je do jedzenia. Część ziarna dobrze dawać w formie podkiełkowanej, albo przynajmniej moczone, — szczyptę soli ce ysody oczyszczanej, solonych resztek z kuchni co również pobudza apetyt gęsi. Przez cały okres tucz gęsi muszą mieć świeżo uślawiający trawienie.

W ciągu trzech tygodni powinno przybyć im na wadze około 1 kg. — ("Narodowicz")

44 SEWER 41

MATKA

— Z Poręby, z pod Limanowy — odparła Magda, która się również zbliżyła, mając na oku skrzynię.

— Do gimnazjum?

— Do pierwszej klasy. Chłopak skończył szkołę w Szczyrzycu i chciałam go dalej pchać. Niech idzie między ludzi dorabiać się kawałka chleba i rozumu.

— Ciężko — rzekł stary.

— My o tym wiemy najlepiej, lecz dlatego, że ciężko, to nie ma rady, trzeba się pchać.

Stary spojrzął na Magdę uważnie.

Chłopca oddajcie do pierwszej i o kondycję się staracie — uśmiechnął się.

— A choćby — rzekła Magda wesoło. — Wielu to on chłopców w klasztorze uczył.

— Za młody i za głupi.

— Ale pono nie święci garnki lepią — panoczku.

Stary się rozśmiał.

— Hardo patrzył życie w ślepiu.

— Bośmy chudobni, nie mamy co do niego zębów szczerzyć i śmiać się.

— I cóż myślicie robić?

— Nie wiemy, gdzie się obrócić, to i czekamy miśdierdzia Bożego.

— A jak nie przyjdzie?

— Zawdy muszą ludzie coś z nami zrobić, choćby pochować.

— Kiedy tak, to idźcie na Stawkowską.

— Albo my wiemy, gdzie Stawkowska i co to za jedna...

— Prawda, no to chodźcie ze mną!

Stary się kopnął naprzód jakoś raźnie, choć się zdawało, że leci na prawą stronę.

Na Stawkowskiej stanęli przed wielką kamienicą. Stary wszedł w bramę, za nim Antos, Magda i wielka skrzynia. Otworzył drzwi, dym, gwar i ciepło buchnęło na nich.

— Chłopak! — krzyknął — dla matki herbaty z rumem, a dla kawalera wielkie podśmietanie. Do tego ciwarka chleba, masła dwa i gomółka sera, ja płać! A teraz do was, zająca młodzieży się zwracam. Przyszły gimnazjalista pierwszy raz z matką w Krakowie, szuka stancji i kondycji. Pomóżcie mu.

Dwóch młodzieńców ze swymi porcjami mleka przysiadło się do stolika, przy którym siedział Antos z matką. Zaczęła się pogwara o wyborze gimnazjum i wyszukiwaniu stancji.

Stary słuchał chwilę, zapłacił i nieznacznie wysunął się przez główne drzwi na ulicę.

— Nie zgina — mówił do siebie. — Niech wszyscy tyle robią, co ja, a nie będzie głodu. Przyjęcie to kosztowało mnie 26 centów. Niech wszyscy dają po 26 centów dziennie i jeszcze niech wyszukają takich cwartaków, jakich ja im wyszukałem. Nie jestem idiotą i umiem pomagać ludziom.

— Takim kosztem — szepnął mu ukryty w czelusiach mózgu krytycyzm. Stary stanął.

— Matusiu, musicie mnie zawieść do Krakowa — prosił się Antos.

— Mieścisko wielkie, ludzi mrowie, o cyganów nie trudno, a ja przecie jeszcze młody i trudnoby mi było dać sobie radę.

— Odwołuję cię, odwołuję, samego nie puszczę, nie miałabym sumienia. Będziemy razem w katedrze, zobaczymy srebrną trumnę św. Stanisława, groby królewskie, różności. Mało to ludzi od nas było w Krakowie!

— Kaplicę Zygmuntofską — pochwycił Antos — i Bóg wie nieco. Dużo wiem o Krakowie z "Wieczorów pod lipą", ale gdzie stancję znaleźć, tego, matusiu, nie wiem. Gdzie gimnazjum św. Jacka, albo św. Anny, także nie wiem.

— We dwoje damy sobie radę! — zawołała Magda.

— Musimy, matusiu, musimy!

Dnia 2 września wójt jechał do Limanowy i zabrał z sobą matkę, chłopca i dużą zieloną skrzynię z rzeczami i żywnością dla chłopca.

Na stacji kupili bilety, skrzynkę oddali na wagę i spokojni czekali na pociąg.

Zrobił się ruch, naczelnik, nasadzil czarwoną czapkę, służba biegała; jeden z nich otworzył drzwi i zadzwonił.

Wyjrzeli. Wielka maszyna wyrzuciła białymi kłębami parę, sunąc po żelaznych szynach.

— Jedna minuta! — wołał konduktor — siadać!

— Siadać! — zawołał dwóch ze służby, porywając skrzynię. Matka i Antos pobiegli za skrzynią.

— Gdzie? — pytał ostro konduktor.

— Do Krakowa.

— Która klasa?

— Trzecia — odpowiedział wystraszony Antos.

— Tutaj; prędko siadajcie... Gotów!

Gwizdnął, odpowiedział mu maszyna. Otworzył drzwi wagonu, wskazał ręką. Naprzód chłopak, za nim matka wdrapała się po wysokich stopniach. Konduktor zatrzasnął drzwi za nimi, pociąg natychmiast ruszył.

— Antos, a skrzynka? — zawołała Magda.

— Wzięli ją, mam przecie kwit, nie zginie.

— Oddychali ciężko, zmęczeni i zdenerwowani.

— Ale przecie jedziemy — przemówiła Magda.

— I za trzy godziny będziemy w Krakowie — dodał Antos. Wyjrzał oknem.

— Góry i góry, a pod Krakowem, pisaż, galanta równina.

— Przecie świat ze smychów gór się nie składa, a takie miasto, jak Kraków, nie miałoby co lepszego robić, jak rozsiadać się w górzyskach, jak Limanowa.

Wyglądali razem, patrząc ciekawie. Minęli Muszyne, Rabkę, zatrzymując się w Chabowce.

Konduktor drzwki otworzył, wołając:

— Pół godziny.

— Matusiu, napijmy się piwka, skrzępiemy i rażniej nam będzie jeść owsiany placek.

Kącik Lekarski GDY WŁOSY WYPADAJĄ "GARŚCIAMI"

Gdy włosy wypadają garściami, mąż znajduje je w zupie, na swoim garniturze, na poduszce — słowem wszędzie, a coraz mniej widzi ich na głowie swojej żony, to trzeba od razu jak najbardziej kategorycznie zaznaczyć, że nie jest to sprawa ani najpóźniejszego fryzjera, ani kosmetyczki, — ale przede wszystkim — lekarza chorób wewnętrznych.

Takie bowiem chorobliwe wypadanie włosów ma prawie zawsze swoją poważną przyczynę wewnętrzną, którą może być: zła dieta, wady trybu życia, zła przelotowość nerwów, słaba praca trzustki — (skłonność do cukrzycy), zła wydzielanie żółci (skłonność do obstrukcji), zatrucia i stany pozatruciowe oraz wiele innych, przy czym najrzadziej zdarza się zewnętrzna przyczyna w postaci zakaźnej wysypki. Tę przyczynę zresztą najłatwiej stwierdzić po jej zaraziwości: mają ją najczęściej i inni nasi domownicy.

Niemniej jednak równoległe i niezależnie od troski o sprawę wewnętrzną możemy stosować ziołowe środki zewnętrzne do ratowania i zwiększenia pielęgnacji włosów nawet nie tak bardzo zagrożonych wypadaniem.
Będą to: liść lub całe ziele pokrzywy, ziele skrzypu, korzeń lopianu, korzeń tataraku, kwiat rumianku, liść orzechy włoskiej, ziele nasturcji ogrodowej, chrzan, suszony chmiel i inne.
Pokrzywa osusza skórę głowy i nadaje włosom śliska,

kujemy aż do zniknięcia — "chrzanowego" zapachu, po czym spukujemy naparem jednego z wyżej wymienionych ziół, zależnie od tego, co chcemy osiągnąć: cemo wzmocnienie czy rozjaśnienie lub przyciemnianie włosów.

Poza tym: ziele nasturcji ogrodowej pół na pół z pokrzywą przekreamy przez maszynkę od mięsa, sok wyciskamy taką samą ilością spirytusu. Po dwóch tygodniach otrzymujemy doskonały środek do pielęgnacji włosów, którym tylko nacieraamy skórę głowy rano, jeśli mamy zamiar myć głowę wieczorem, lub wieczorem — jeśli mamy myć głowę rano. Do wycierania głowy po spłukaniu jej naparem z ziół, jak również do zawinięcia głowy na noc poświęcamy najgorszy ręcznik, bo niektóre napary trwałe plamią.

(„Głos Katolicki”)

Sulfamidy

Krótko o tym leku: Początek leczenia sulfamidami datuje się od chwili wprowadzenia do lecznictwa barwnika szarego, który pod nazwą prontosil rubrum okazał się skutecznym lekiem w zwalczaniu zakażeń paciorkowca. W wyniku dalszych badań okazało się, że prontosil rozpada się w ustroju ludzkim, wydzielając pamibenzenosulfamid, mający również silne właściwości działania przeciwbakteryjnego. Ten związek wprowadzono do lecznictwa jako lek pod nazwą sulfanilamid, lek ten był dawno znany chemikom jako pochodne kwasu sulfanilowego. — Sulfamidy działają jak bakteriostatycznie, hamują nie tylko wzrost bakterii i ich rozmnażanie, lecz wpływają również na zmniejszenie ilości wytwarzanych toksyn. Zdolność bakterii maleje.

Dalej... W roku 1928 dr. Aleksander Fleming zauważył, że w pozostawionym przezeń otwartym pudełku, gdzie znajdowała się kultura gronkoczków, utworzyła się spleśniałość w formie małych grzybków. W dwa dni potem grzybek paciorkowców została wyeliminowana: w ten sposób doszło do wykrycia właściwości leczniczych penicylinium — penicylina... itd.
Penicylina jako produkt pleśni została odkryta w r. 1929 przez Fleminga. To co odkrył jako penicylinę, jest mieszaniną kilku związków mających ten sam rdzeń podstawowy, a różniących się między sobą łańcuchami bocznymi. Penicylina jest wytwarzana między innymi przez pleśnie (grzybki) należące do rodzaju penicilium.

UŚMIECHNIJ SIĘ...

NA KURSIE KIEROWCÓW

— Słuchajcie Karlik, musicie się jeszcze nauczyć rozpoznawania znaków na drodze przydrożnej.

— Panie Inspektorze, ja wiem że przeczacenieli Jak ma być katastrofa, to żadne znaki samochodowe ani ostrzeżenia nie nie pomagą.

"POŚPIEŻ SIĘ PAN"

Kandydat na samobójcę podchodzi do drzewa, wspina się, wybiera siłną gałąź, przywiązuje postroinę, robi petlicę, zakłada ją na szyję i myśli. Jakos mu się nie spieszy. Zbliża się do niego reporter dziennika i woła:

WZAJEMNOŚĆ

— Kiedy żeniłem się z tobą, musiałem być zupełnym idiotą.

— Tak, Kochanie, ale ja bylam w tobie tak zakochana, że tego nie dostrzegalam.

OPOWIADANIE REALNE

— Uszczęśliwiłem dziś siedem osób — powiada proboszcz do przyjaciela — W jaki sposób?
— Dajem ślub trzem parom.
— To dopiero szczęście.
— A ty myślisz, że ja to robiem za darmo?

POT-POURRI MEDYCZNE

Wiedeński specjalista w dziedzinie chorób mózgu, dyrektor szpitala im. Franciszka Józefa, dr. Krauss — u sunął 5-letniemu chłopcu powłogę mózgu. Dziecko nie tylko żyje, ale czuje się doskonale.

by psychiczne. Nie upoważnia to jednak do ustalania jakichś niezłomnych praw. Mózg sławnego francuskiego powieściopisacza — Anatola France'a ważył 1,017 gramów. Mózg rosyjskiego powieściopisacza Turgeniewa ważył 2013 gramów.

Gdy mały, pięcioletni Bułgar przyjechał przed kilkanaście laty do szpitala wiedeńskiego, nie mógł stać, chodzić ani mówić. Badania wykazały, że lewa połowa mózgu była chora i przeszkadzała normalnemu funkcjonowaniu zdrowej połowy. Dr. Krauss postanowił usunąć chorą część mózgu.

Niezwykły wypadek ożywienia martwego serca zdarzył się w szpitalu Hahnemann w Filadelfii.
Do szpitala przywieziono nieprzytomnego 43-letniego rolnika. Podczas badania, serce jego zostało bito. Lekkarze natychmiast utworzyli klatkę piersiową, zastosowali ręczny masaż serca i założyli aparaty do sztucznego krążenia krwi i oddychania. Po mimo 2-godzinnej masowania serca i zastosowania elektrycznego stymulatora serca — miesień sercowy odmawiał funkcjonowania.

Na konferencji elektroniki medycznej przedstawiono niezwykle cenny aparat, który pozwala na wyróżnienie w organizmie kobiety brzemiennej bicie serc bliźniąt, przez co uniknie się badania rentgenologicznego — stosowanego dotąd w przypadkach wątpliwych. Wiadomo, że istnieje tendencja do unikania, o ile możliwe, badań przy pomocy promieni X.

Lekarze sprzybowali rozgrzać serce przez użycie gożącego płynu fizjologicznego. Po tym zabiegu serce dało oznaki słabej pracy. Niestety, zabrakło ożywczego płynu. W tej sytuacji lekarze zalali otwartą klatkę piersiową 76 litrami ciepłej wody. Stopniowo rytm serca powrócił do normy. Po pewnym czasie chorey odzyskał przytomność i natychmiast starał się zejść ze stołu operacyjnego.
(„Magazyn”)

JUZ UKARANY

Po roku 1831 był w Siedluch gubernatorem wojennym generał Korff, człowiek prawy i honorowy. Dnia jednego przyjechał do niego jeździec jakiś, dziesięciu wiosek i zadunecznyma wspanego meza: że należał do rewolucji, ma dotąd stromy z wychodzącami, jest nieprzytomny i milczał. Jeździec zaraz więcej prawa.

— Zapewne go pan generał zaraz aresztować każesz? — zagadła wreszcie.
— Jedź pan do domu odrzekł jej.
— Ale pan generał każesz go aresztować i wyprowadzić kraju?
— Nie, pani.
— Ale kiedyż na nim taka ciężka winy!

— Wracaj pani do domu. Meza aresztować nie mogę bo on jest aż nadto ukarany za wszelkie swoje przesławstwa, mając takie żonę, jak pani.
Jejmość poczerwieniała, postąpiła i jak furia wybiegła z pokoju.

TRZY SPOSOBY
Trzy sposoby Amerykańskie przeżywania burz domowych: 1) wypląkać się, 2) wydać prośbę o rozwód, 3) przeprowadzić mieszkanie.

COS WYWSZEGO
Leonciu Ja musze nie nową suknie; ja sie wstydze juz wyjść gdzieś w tej drej!
— Co? Suknie! Znowo suknie, nie tylko suknie... Czyż nie możesz przelazyc myśli podnieść do czego wyższego i godniejszego?

Para o bom funkcjonowała do Estomago i Intestina USA. ELIXIR WESTPHALIAN

lą dr...
W...
ze na...
listek...
U...
przyd...
De...
powiad...
z elem...
go stud...
Rz...
nością...
trzymac...
razem s...
Po...
chciało...
— Z...
klasztro...
Wła...
Zost...
Dobr...
zawzię...
torie z k...
marzyła...
baczają...
dra jak...
tają ją, n...
— An...
gie, tamtą...
po święt...
— Nie...
Chłopc...
ne z obawy...
Zerwał...
książkę...
obuła się, r...
Świeże...
lona płacht...
Boskie.
Ponad...
na śniegu...
zastuchane...
Skrzyp...
buty...
przeczu...
Weszła...
srebrne...
wzrokiem...
K...
lub zapatrzył

SEWER

— Napijmy się — pochwyciła — bom jakoś okrutnie z mordowana, chociaż nie wiem sama czego.
Pokrzyknęli się na stacji, siedli do wagonu i przespali się aż do samej Suchoj. W Kalwaryi wyglądali oknem, dziwiąc się kościolowi i wielkim stajonom, jak kościolowi.
Magda z powrotem przysięgała sobie wstąpić do Świętej Pani, podziękować Jej za Antosia, a prosić za Władkiem.
— My tam se pogadamy — myślała — my się zrozumiemy. Matka z matką, obie kochamy. Ona Swego, ja swoich! Padnę przed nią na kolana i zawołam:
— Matko ratuj! Więcej nie potrzeba...
Coraz większe horyzonty powstawały, ziemia równiejsza, szeroka, jak okiem sięgnąć.
— Jaki tu świat dziwny — odezwała się Magda, patrząc przytulona do Antosia.
— Płaski — odpowiedział chłopiec — że aż tęsknica zbiera za naszymi górami.
— Ale i bogaty. Patrz, jakie gęste brogi, jaka ścierną na zagonach, a jakie budynki! Ho, ho, okrutnie ci bogaty.
Zdumieni i wystraszeni bogactwem, przypatrywali się przez okna wagonu.
Na jednej stacji zapytała kobieta konduktora:
— Długo jeszcze do Krakowa?
— Zobaczycie go za kilka minut, lecz patrzcie z drugiej strony.
Przesunęli się na drugą stronę, zaciekawieni, że aż im serca bity z radości i wewnętrznego lęku przed wielkim, a nieznanym miastem.
Naprzód ujrzał szumiącą rzekę.
— Wisła! — zawołał Antos. — Cudna rzeka, spokojna a głęboka.
— Widział! — zawołała matka.
Chłopak się wychylił. Czerwone, wielkie wieże strzegły zielonej góry, opasanej murem.
— Wawel — szepnął Antek — a ta czarna wieża, to pewno z katedry, a na niej dzwon "Zygmunt".
— To to Wawel — odetchnęła — wielki jak miasto, a Wisła myje mu nogi. Za Wawelem dopiero Kraków.
— Matustu, ładnie tu, po nauce radnym tu przylatywać odetchnąć.
— Spojrzaj dalej. — Patrzcie, kopcik, tam, co jest o nim w "Wieczorach pod lipą", usypany reklamą ludzkimi.
Kopcik, otulony niebieską mgłą, stał zapartyżony w wieczność.
Pociąg szedł dalej, wyglądali rozciekawieni i przerażeni.
— Mieścisko wielgie — szeptała Porębska — i czekły w nim zginąć, jak kropła w morzu, gdyby nie Bóg, co o każdym robaczku pamięta.
Patrzaj, jakie ci wieże na kościolach!...
Pociąg objechał od Zwierzynca miasto i robiąc półkole wolno, spokojnie wjechał na wielką stację.
— Kraków! wysiadać! — rozległy się głosy.
Antos wyskoczył i pomógł matce.
— Trzeba skrzynki poszukać i upomnieć się o nią — odezwała się Magda.

Antos popatrzył i wraz z matką pobiegł w stronę wyładowywanego pakunków.
Bobaczli zieloną skrzynię i rozmiarli się do niej.
Urzednik odebrał kwit i kazał im skrzynię zabrać. Matka z synem zdźwignęli ją i poszli wśród przelatujących ludzi, nawoływani i śmiechowi.
Antos wyczytał głośno "Wychód", zwrócił się w tę stronę.
— Co będzie dalej, matustiu? — spytał Antos.
— Co Bóg da — odpowiedziała — przecie nie wrócimy do Poręby.
— Nie — odpowiedział z siłą.
Stanęli przed wejściem do plant; Antos chciał się zapytać, czy wejść no wejść do tego ogrodu, lecz widząc, że ludzie bez pytania wchodzić wychodzą — poszli.
— Pięknie! — rzekł do matki.
— Przecie to Kraków — odparła z dumą kobieta — zna go cała świat.
Weszli w cieniastą aleję wielkich drzew. Po obu stronach hawcnie zajęte przez odpoczywających. Wystronione panie, przy nich panowie.
— Wszystko sama szlachta albo urzędnicy — pomyślała Magda.
Ogród był duży. Z jednej i z drugiej strony wielkie kamienie, wzdzi mrowie. Magda, zmęczona i niespokojna, szeptała do syna:
— Stanijmy!
Postawili na ziemi skrzynkę i usiedli na niej. Magda objęła Antosa i przycisnęła go do siebie.
— Trzeba się rozkalkulować i uradzić, co dalej robić; widocznie tutaj ludziska sobą tylko zajeci. Gdybyśmy tak w Limanowej na tydzień usiedli na skrzynce, dziesięciu żydów zarządy do nas przycielali.
— A tu nikt się nawet nie obejrzy. Cóż matustu radzę?
— Nie, tylko się spytać. Jak zobaczycy jakiego pana, co mu się pilno, to mu się skłonić i zapytasz.
— Ale o co?
— O stancję, o szkołę, o bądź nieco, byle ino zacząć.
Antos się zamyslił, lecz nie było innej rady, tylko się spytać.
Ludzie przechodzący rzucali na niego zdziwionym wzrokiem i mykali dalej.
— Jakos nikogo nie widzę do zapytania.
— Znajdzie się — rzekła matka — byle cierpliwości — a w końcu dodała — sprowadzi go Święta Panienna.
Droga szedł siwy staruszek, był jakiś rażny, ciekawy wzrok popatrzył i zastanawiał się nad wszystkim, co zobaczył. Spozstrzegł Porębską i Antosia, siedzących na skrzyni, przypatrywał się im ciekawie, tracąc syna, pokazując oczyma staruszka.
Antos nie śmiał, ale siwy pan jakoś się uśmiechnął łagodnie.
— Idź, idź! — nalegała.
Chłopak się zerwał, zdjął czapkę i szybko powiedział:
— Proszę wielmożnego pana, gdzie tu jest gimnazjum albo szkoła Amny albo świętego Jacka?
— Zamkniete o tej porze — odpowiedział.
— A do jakiej stacji?
— Skądże jesteście?

MATKA

NA POCTOWCE Z AMERYKI

DOLARY DLA KUZYNÓW

Nie było moich pocztówek przez dobre trzy a może i cztery tygodnie. Sam już nie pamiętam, o czym się w ostatniej pocztówce rozprawiałem, w każdym razie coś to tam było o Amerykanach, jacy oni są a jacy nie są.

Zyjąc w Ameryce pisarka - nazwiskiem Danuta Mostwin - wydała w tym roku książkę pod tytułem AMERYKO! AMERYKO! - Książka liczy blisko 400 stron, która, a jest w niej mowa o kilku rodzinach, które się wybrały do Stanów Zjednoczonych po ostatniej wojnie.

Rzecz jasna, różni są Amerykanie i nie wszyscy do przybycia wyciągną pomocną dłoń. Takich samolubów będzie jednak mało. Ale też mało tu będzie ludzi gotowych pomagać urodzonym leniuchom, nierobom, darmozjadom wyglądającym - tylko czynie pomocy.

Każdy przyjdzie jak do dobre poparty i uzasadniony apel o pomoc dla ofiar wojny, rozelenia ziemi, powodzi lub innych sił wyższych, to Amerykanin bez oglądania sięga po dolary lub wypłauje czek.

Babka jest stara, bardzo stara. Naprawdę jest prawie prababką. Ale "prababka" to słowo zbyt trudne i zbyt długie dla małych dzieci. Poza tym prawdziwa babcia mieszka daleko, w innym mieście - a prababcia mieszka z nami, dlatego też ona jest i zostanie dla nas babcią.

Mały Marciniek odplaca babci za jej miłość niezmierną czułością. Wola babci, kiedy rano otworzy oczy, chce być z nią, kiedy wieczorem idzie spać, chce być z nią.

pektorzy, nadzocy i kontrolerzy. Niech więc szkoły będą pod kontrolą miejscowych komitetów, niech je finansuje Ford i Rockefeller i tysiące innych dobrodziejów, którzy się w kontrolowaniu nie będą bawili...

A pomoc dla innych krajów? Jest ona tak stara jak Ameryka. Ameryka to przecie kraj utworzony przez emigrantów, angielskich, francuskich, niemieckich, holenderskich, polskich i wszelakich.

W tym rozdawnictwie milionów, tysięcy, setek lub nawet skromniejszych dziesiątek dolarów jest też proste poczucie braterstwa ludzkiego, wzajemnej czułości i zrozumienia. I jest w tym też poczucie prawdziwej demokracji.

Al. Smoter

JAN GITLIN Znyany dziennikarz polski

ODMÓWIŁ POWROTU DO KRAJU

Wydawca gazety rioskiej "O Globo" i Janem Gitlinem Jeden z najlepszych dziennikarzy polskich czasów obecnych, Jan Gitlin, mający za sobą 27 lat pracy na terenie dziennikarstwa, znający doskonale 5 języków i posiadający dyplom dziennikarza z Oksfordu (Anglia) udzielił sensacyjnego wywiadu gazecie rioskiej "O Globo".

Jan Gitlin bawił przez kilka miesięcy w Kuby, na oficjalne zaproszenie Fidel Castrola. Przypatrzył się z bliska życiu Kubanczyków i nowemu reżimowi w Gitlin stwierdza, że Castro rosną coraz bardziej nienprzejrzyste dla Fidel Castrola.

Wielką Brytania Wyróżnienie młodzieżowego zespołu tanecznego W festiwalu tańców i pieśni narodowych, który odbył się w nadmorskiej miejscowości w Folkestone brało udział wiele zespołów tanecznych z Austrii, Niemiec, Holandii, Francji, Szwajcarii, Rumunii, regionalnej grupy Wielkiej Brytanii oraz jeden młodzieżowy polski zespół taneczny. Zespół odniósł sukcesy w Festiwal Hall'u i Albert Hall'u.

Znamienna liczba przymowań obywatelskich Brytyjskiego

"Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza" (4 ub. m.) ogłosił że w 1960 roku przysłał obywatelsko Polaków przemawiających stale w Wielkiej Brytanii, bo 4.15 osób w ciągu ostatnich 12 lat obywatelstwo brytyjskie przysłał 27.113 Polaków.

HOLANDIA Pomnik polskich spadochroniarzy

We wrześniu w 17-tą rocznicę bitwy pod Arnhem obito się odsłonięciu pomnika ku czci polskich spadochroniarzy. Akt odsłonięcia pomnika dokonał książę Bernhard holenderski.

KANADA Sukcesy starych mistrzów i młodych talentów

W czasie dorocznego Kanadyjskiej Wystawy Krynoliny w Toronto pierwszą nagrodę w dziale twórczości plastycznej za świecznik ceramiczny otrzymał Roman Schmetke przed wojną profesor warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Zdobył on 23 nagrody i 24 wyróżnienia.

Casa 3 "B" RUA RIACHUELO, 308 HIPOLITA DOPIERALSKEGO

Casa Pavão RUA MAL FLORIANO, 511 HIPOLITA DOPIERALSKEGO

WYTWORNIA FUTER JAYME Futra najnowszej mody i wykwintne artykuły dla mężczyzn i kobiet

"Opowiem ci coś bardzo, bardzo pięknego..."

Babka jest stara, bardzo stara. Naprawdę jest prawie prababką. Ale "prababka" to słowo zbyt trudne i zbyt długie dla małych dzieci. Poza tym prawdziwa babcia mieszka daleko, w innym mieście - a prababcia mieszka z nami, dlatego też ona jest i zostanie dla nas babcią.

plisarzem, który wciąż, dnem i nocą, zapisuje wszystko co piękne lub warte zapamiętania. Ale życie nie pisze tak jak zwykli pisarze na martwym papierze, lecz w żywych sercach i twarzach ludzi.

— Wtedy, gdy przewedrujesz wszystkie przeznaczone ci drogi: dalekie i bliższe, jasne i ciemne, równe i wyboiste, i trudne, i strome. Wszystkie, które masz przebyć na ziemi. Aż do końca. Wtedy urosną i tobie skrzydła i to dręgo, która wiedzie daleko i wysoko ponad ziemię - tam gdzie mieszka wiosna.

ELETRO MERCANTIL PARANA LTDA Materiały elektryczne w ogólności na niskie i wysokie napięcie

Lekarze:

DR. ED. TEMPSKI
Praktykował w szpitalach w Polsce.
Przyjmuje od godz. 8-jej do 12-jej.
Rezydencja: - Ulica 7 de Setembro 3230, - Fone: 4-5021
CURITIBA - PARANA

DR. GABRIEL NOWICKI
Diplom Uniwersytetu Paryskiego
Pracował w szpitalach w Europie
Farmácia Stelled, Pr. Tiradentes 530, od godz.: 9-13. - Rez.: Carlos de Carvalho 269, od godz. 15-17.
Choroby ogólnie. - Specjalność: schorzenia serce i dróg moczowych.

DR. WOLFGANG KRAUSE
CLINICA GERAL DE ADULTOS E CRIANÇAS
Doenças de senhoras, doenças venéreas.
Operações
Das 10 às 12 - Das 13 às 16
Das 19 às 21 horas - Avenida República Argentina, 4393, Curitiba, no bairro do Portão.

DR. KOSSOBUDZKI
KLINIKA LEKARSKA - CHIRURGIA
Przyjmuje od 9-jej do 11-jej i od 14-jej do 17-jej
W CASA DE SAÚDE SAO FRANCISCO
ul. São Francisco Nr. 147 - Telefon 4-5440
Rez.: Visc. do Rio Branco 1189 - Tel. 4-3776 - Kurytyba

DR. ST. BEMBEK
Klinika ogólna: leczy choroby kobiece, choroby żołądka, wątroby i wewnętrzne.
Kons.: Praça Zacarias, 80, 3-cie piętro, sala 306.
Przyjmuje w II, III i V od 9-12 i od 15,30-18,30, w VI, VII i VIII od 16-19.
Rez.: Rua Dr. Keller, 393 CURITIBA - Telefon: 4-2644

DR. LUDWIK RYDYGIER
Mówi po polsku, 4 lata praktyki w szpitalach USA.
Kurs specjalizacji w New York, P.M.S.H.
Choroby kiszek oddechowej, Hemoroidy, Fistuly i. t. p.
Kons.: R. José Bonifácio 110.
Przyjmuje od 10-tej do 11,30 i od 15-18. - Telefon: 4-8494.
Rez.: R. Amazonas Marcondes, 894, Bacacheri. - Tel. 4-5473.

DR. J. A. DOBROWOLSKI
Lekarz chirurg - Choroby kobiece. - Klinika ogólna.
Kons.: Praça Tiradentes, 532
Rua Treze de Maio, 879
Telefon: - 4-6380
Przyjmuje od 9-11 i od 3-6.

DR. WINCENTY FLENK
Godziny przyjęć: od 8-11 i od 2-6.
Rua Voluntários da Pátria, 620 - Curitiba.

Adwokaci:

DR. POLAN URBAN
DR. ARY L. BITENCOURT
FONTOURA
Al. Carlos de Carvalho, 350
Fone: 4-0183
Rua Dez. Motta, 3620
Fone: 4-8567

DR. EDWARD BOCHNIA
ROZMAWIA PO POLSKU
Załatwia wszelkie sprawy adwokackie
R. Dezenbargador Westfalen, N° 94, 1° and., salas 5, 6 e 7
Curitiba - Parana

DR. PAULO FILIPAK I FELIX GOLAS
ADVOCACIA E CONTABILIDADE
Rua Cândido Lopes, 245 - 2° andar - Conjunto 24
Edifício Brasília Moura - CURITIBA - PARANA
Horário: 8,30 - 11,30 i 13,30 - 18,00. Sábados: 9,00 - 12,00
* SECÇÃO DE CONTABILIDADE: - Organização de firmas.
Escrituras avulsas. Alvarás. Registros na Junta Comercial. Elaboração de contratos, alterações, estatutos e requerimentos.
* SECÇÃO DE ADVOCACIA: - Condições amigáveis e judiciais. Legislação fiscal e tributária. Recursos e defesas de Imposto de Renda, Imp. de Consumo, Imp. do Sêto. Questões trabalhistas. Inventários. Concordatas e Falências. Causas Cíveis, trabalhistas e comerciais. Inquilinato. Naturalizações. Atendimento serviços da Capital e do Interior.

DR. EDWARD ZELAK
Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje.
Przeprowadza inwentarze.
Rua Emiliano Ferneti n.° 10 - 4° piętro - Conj. 401 (Esq. Pr. Zacarias) - Edif. Quinco Cabral. - Telefon 4-0278
CURITIBA

DR. LUCJAN KASPSZAK
Praca Osório, 45, 1° and. 105.
Załatwia wszelkie sprawy adwokackie. - Przeprowadza naturalizacje.
MÓWI SIĘ PO POLSKU

Retificadora BRASPOL LTDA.
Odnawiamy wszelkie typy motorów samochodowych. - Robota gwarantowana i szybka. - CENY PRZYSTEPNE.
Rua Marechal Floriano 1773 - Fone: 4-2635
CURITIBA - PARANA

FARTUSZKI - PŁÓTNA - "MALHAS" - PÓNCZOCHY - REZYSTY - KOSZULE - Najniższe ceny w mieście!
Przed zakupem prosimy zbadać ceny w Skład i Fabryka: R. Claudino dos Santos, 52 (Dawny) Praca da Ordem. - Fone: 4-1698 - CURITIBA

CASA SAITO LIMITADA
NAWOZY - MASZYNY - MOTORY
POMPY - TRAKTORY
NASIONA I WSZELKIE NARZĘDZIA ROLNICZE
Centrala - Ulica Carlos de Carvalho, 366 - C. P. 980
Skład filialny - Ulica 7 de Setembro, 1.910
KURYTYBA - PARANA
PROSIE O KATALOGI I INFORMACJE.
Firma chce zadowolici swoich klientów pod każdym względem.

A MODESTA JANA GŁODZINSKIEGO
R. José Bonifácio, 122
WIELKI WYBÓR OBUWIA I MATERIAŁÓW ŁOKCIOWYCH PO CENACH BARDZO NISKICH.

ZEGARKI OKULARY BIZUTERIA
CARL R. RAEDER
R. Riachuelo, 147
CURITIBA

Casa Mundo dos Presentes
GRZEGORZA AIZESCO
Wielki skład naczyń kuchennych, aluminiowych, porcelanowych, szkła, porcelany, zabawki, artykuły szklane, artykuły na podarunki, przysady do kawy, Serwisy, kryształowy wszelkiego rodzaju, OBSŁUGA RZETELNA I SPRAWNA
Mówi się po polsku
PRACA TIRADENTES, 101 - CURITIBA-PARANA (Obok katedry)

Casa Kaniak
ZAKŁAD KRAWIECKI
Artykuły męskie i dla dzieci
Wykonuje się ubrania męskie i kostiumy. Materiały krajowe i zagraniczne. - Ceny niskie.
Rua Dezenbargador Westfalen, 178, - Tel.: 4-6838 - Curitiba

Casa Cruzeiro
Sielski, Sbalqueiro & Cia.
Fone 4-1749
Praca Coronel Enéas, 152
Filial: Rua José Bonifácio, 61
Zelastwo, maczyna, Szklto, farby, olej, pokosty, nasiona ogrodowe, artykuły na prezenty itp. - CENY NISKIE

DR. B. SIELSKI
Konsultorium: Rua Marechal Floriano 98, esquina da Rua 15 de Novembro, 8° andar, sala 81, przyjmuje we wtorek, czwartki i w soboty od 9-11, od 2-7, a przy Rua Paulo Graesser 200, w środy i w piątki od 2-jej do 9-jej.

Farmacia e Drogeria Steinfeld
Matr.: Praça Tiradentes 530
Fila: Rua Riachuelo, 138 i FARMATEL Travessa Oliveira Belo, 71. Są to apteki prowadzone przez Profesorów Fakultetu Farmaceutycznego, które sprzedawają najtaniej w Kurytybie i są godne zaufania.

Casa Tarobá
AV. JOÃO PESSOA, 111
As melhores GELADEIRAS, TELEVISORES. - Consulte nossos preços e condições de pagamento.

Cheesz mieć stałych i bogatych klientów?
Nie "zadzierać z nich skóry", ale sprzedawaj dobrze artykuły po cenach przystępnych.
To jest sekret firm, które z marek i ubogich wyrosły na wielkie i bogate.

JUŻ UKAZAŁ SIĘ
Nowy Pekaó Cennik
Duży wybór artykułów
PACZKI PEKAO
NAJLEPSZA I PRAKTYCZNA POMOC W POLSCE
Zadzajcie nowych cenników od miejscowych przedstawicieli lub
PEKAO TRADING CORPORATION
25 BROAD STREET NEW YORK 4, N. Y.

LISTY DO REDAKCJI

* B. Olszewski - Arapongas
Wiel. Ks. Redaktorze!
Czytając w poprzednich numerach Ludu, że z powodu podrażnienia papieru i innych materiałów drukarskich, redakcja "Ludu" nie może zwięzać końca z końcem i o ile czytelnicy "Ludu" nie przyjdą z pomocą, Redakcja będzie zmuszona zmniejszyć objętość gazety.
Moi zdaniem byłoby to bardzo niedobre ze strony Polaków i czytelników "Ludu", byłoby nam wstyd, bo jest nas tyle czytelników Polaków i Polono-Brasileiros, żeby nie utrzymać jednego tygodnika "Lud" i zamiast go powiększyć, jeszcze zmniejszyć.
Widząc w dalszych numerach "Ludu" składki na fundusz, ja także nie chcę być ostatnim i daję Cr\$ 500,00 na "Lud". Zwracam się do całej redakcji i czytelników "Ludu", żeby zrobili to samo.
Bo naprawdę teraz "Lud" jest wart pochwały. Chociaż nie jest duży, ale jest w nim dużo różnorodnych działów, że nawet najwybredniejszemu czytelnikowi się coś w nim podoba (bo mnie się w nim wszystko podoba, prócz biącego).
Wiesz "Lud" zawsze pisze prawdziwie i zwalczą przesyady i ciemnotę, a zapala pochodnię wiedzy i oświaty.

Łącząc serdeczne pozdrowienie.
B. Olszewski
* Ewa Jeżewska-Wachowska - Kalisz - Polska.
WSPOMNIENIA
Z KURYTYBIA
W latach 1936-38, pracowałam w Kurytybie w Bursie Żeńskiej. Z wielką też uwagą czytałam wszystkie wiadomości dotyczące życia Polonii w Brazylii a szczególnie Kurytybie.
Wspomnienie moje w pracy z wychowankami - dziś dorosłymi paniami są jak najmilnie! I były to naprawdę miłe i kochane dobre dziewczynki. Gdy pomyślę, że tu w Kaliszu na 50 dzieci w Państwowym Domu Dziecka - całego personelu jest 16 osób w tym samych wychowawców 4-ch + kierownik i efekt tej opieki jest niedostateczny; - to moje dziewczynki w Kurytybie były naprawdę dobre i kochane. A przecież byłam tylko ja i gosposia p. Zofia Storowa.
Jak One chętnie i czysto utrzymywały wszystkie pomieszczenia i ogród. - Gdy zęgnęłam się z niemi nie miałam odwagi spojrzeć każdej w oczy, bo zastawiałam je w nie zbyt dobrych rękach, ale nie była to moja wina. Pytały mnie: "proszę pani, którą z nas pani najbardziej kochała"? Wszystkie!! Naprawdę wszystkie!!!
Gdyby Pan mógł i miał możliwość, to proszę wszystkie pozdrowić serdecznie ode mnie.
Fanny Rakówny mieszkają z mamusią w Kurytybie - co też ukończyły? Wspaniała była Zosia czy Marysia Moskosz - jak ona podpatrzyła życie puszczę, jej określenia były

tak zadziwiająco trafne. Albo taka mała jasnowłosa dziewczynka Iza Galarda (może myle nazwisko - tyle lat minęło) - Ta mała jak co zbroiła, biegła zaraz do mnie - żeby jej nikt ze skarżąc się i płacząc wyznawała swoją winę. Przyszła mi Pan, że musiała być kochana! Pamiętam jeszcze pare nazwisk jak: Wandzia Jeziorska, Jadzia Żółkowska, Iza Jagdzińska, Franja Rybka, Janeczka Cechówna.
Inne nazwiska już zatęrzy się w mojej pamięci, choć pamiętam wszystkie twarze. Była też Marynia ze stanu Rio Grande do Sul, już nazwiska nie pamiętam, ale te dziewczynki ze względu na jej charakter uczyłam pracy, o co miała do mnie urazę. Ona też jedyna napisała do mnie w 1939 r., że dopiero gdy zaczęła samodzielnie pracować zrozumiała wartość moich uwag i wymagań. (List jej został przeczytany w szkole średniej w Warszawie przez mego męża w której sam wykladał - gdyż on również wymagał dokładnej pracy).
Widzi Pan, że pamiętam coś jeszcze. Chętnie też poprowadziłabym jeszcze tam taki sam pensjonat dla dzieci polskich z większymi dziećmi doświadczeniem życiowym, aniżeli jak wówczas kiedy miałam 22 lata. - Lęk przed tęsknotą za krajem nie pozwolił mi wyjechać ponownie na emigrację. Po stracie męża, zajęłam się w całości pracą zawodową i wychowaniem moich 2-ch dorosłych synów, już dziś (22 i 20 lat) dorosłych. - Równocześnie wysyłam książkę na adres Redakcji "7 dni w Polsce" z prośbą o przesłanie do Kurytyby. Co kwartał przekazał do Redakcji - 50 zł na książki dla waszej biblioteki.
Wybór książek proszę uzgodnić z Redakcją. Po I.VII. prześle pieniądze.
Wszystkim życzyłbym mi i całej Polonii zasylan serdeczne pozdrowienia z Polski.
Ewa Jeżewska-Wachowska
P.S. Zasiłam pozdrowienia dla p. Jarugi i dra Tempieskiego, ale nie znam ich adresu, bardzo pragnę o przekazanie mi go.
(List pisany do p. W. Breowicza - przyp. Redakcji)

FRANCISCO LACHOWSKI, FILHOS & CIA. LTDA.
Curitiba - Rua Cabral, 451 - Telefon: 4-6894
Największa Fabryka cukierków i karmelków w Paranie.
Wyrabia cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, mleczne, gumowe itd. - Towar pierwszej jakości po cenach przystępnych.

PRECISAS - SE
Um auxiliar de contabilidade que seja datilógrafo e tenha boa letra, para trabalhar 6 horas por dia. Dá-se preferência para o candidato que tenha concluído o curso contábil ou esteja estudando.
Oferece-se bom ordenado inicial e cargo de futuro.
Os interessados devem dirigir-se ao sr. Thomaz, por carta ou pessoalmente, à Rua Marechal Floriano Pelxoto nr. 1368 - Curitiba.

VALIOSO BRINDE!
Antisardina
EXTRATOR DE CRAVOS E ESPINHAS
OFERECE AGORA, EM CADA POTE, UM UTILÍSSIMO
APOS A EXTRAÇÃO DE CRAVOS E ESPINHAS É INDISPENSÁVEL A APLICAÇÃO DE ANTISARDINA N.º 2
ABREVIE A AÇÃO DO CREME COM O USO DESTA MODERNO EXTRACTOR
E com mais duas utilidades Extras!
NOS OMBROS NAS COSTAS NO ROSTO
LIMPADOR DE UNHAS
AFASTADOR DE CUTÍCULAS

BRASIL EM 5 MINUTOS

DISTRITO FEDERAL

* BRASILIA — Goulart estaria projetando viajar ao Exterior — De acordo com informações colhidas no Palácio do Planalto, o presidente João Goulart está elaborando mensagem endereçada ao Congresso, solicitando licença para ausentar-se do País. O presidente pretendia visitar alguns países, entre os quais os Estados Unidos, provavelmente em novembro.

* BRASILIA — Goulart dá 4,5 bilhões ao Rio Grande do Sul — Informou-se no Palácio do Planalto que o governador do Rio Grande do Sul conseguiu do seu cunhado, o presidente João Goulart, auxílio de 4,5 bilhões de cruzeiros para seus Estados. Desse montante, 2,8 milhões se destinam ao governo do Rio Grande do Sul e o restante gaúcho imprimiu e colocou em circulação por ocasião da crise político-militar.

MINAS GERAIS

* BELO HORIZONTE — Mais de um milhão de crianças sem escolas em Minas — O deputado Oscar Dias Corrêa, secretário da Educação, informou que há no momento um milhão e trezentas mil crianças sem escolas primárias, um milhão e duzentos mil jovens sem ensino secundário; 51% de analfabetos na Capital e 58% no Interior e que o crescimento do ensino médio de 1955 a 1960 foi de apenas 12%, enquanto em São Paulo foi de 62%.

SÃO PAULO

* SÃO PAULO — PSB e PTB de São Paulo apoiam o registro do PC — Oficialmente, dois partidos em São Paulo apoiam a campanha para o registro do Partido Comunista Brasileiro, o PSB e o PTB. Os diretórios regionais das duas agremiações enviaram ao sr. Luis Carlos Prestes documento, nesse sentido, a propósito de reunião que se realizou no salão das Classes Laboriosas. A reunião foi organizada para dar desenvolvimento à campanha de coleta de assinaturas nos documentos que, dirigidos à Justiça Eleitoral, pedem o registro do Partido Comunista.

PARANÁ

* ALICIA BONUSKO Dançarina polonesa, atuou com grande destaque perante a numerosa assistência — no programa promovido pela Sociedade SCABI — Curitiba, no Colégio Estadual do Paraná. Nasceu em Madzjo a 16 de outubro de 1937. Logo após a Segunda Guerra Mundial, transferiu-se para Gdansk, ingressando numa Es-

Rir é o melhor Remédio

CAMPEÃO DA PREGUIÇA

Qual nada! Não vá atrás do que é de di. Esse freguês é o maior preguiçoso do mundo. Imagine você: é tão preguiçoso que nem ao menos se dá ao trabalho de fazer café. É simplesmente, põe o pé no bígode e, em seguida, bebe água quente.

NA DELEGACIA

— É verdade que o senhor partiu um guarda-chuva nas costas deste senhor? — É verdade... Mas era um guarda-chuva muito ordinário, que não valia nem cinquenta centavos.

SEGREDO

— Vou dizer-te um segredo: eu estou numa situação difícil e preciso de cinquenta cruzeiros. — Por mim, tu podes ficar descansado. Eu serei um túmulo: não direi nada a ninguém.

cola de Ballet, no ano de 1947. onde terminou seus estudos em 1956.

A partir deste ano até 1961 apresentou-se como solista do Ballet, Opera de Gdansk. Em 1959 ganhou o mais alto prêmio do 1.º Concurso Internacional de Danças Clássicas da Polónia. Novamente em 1959 conquistou o 2.º prêmio de Verconquistou o 2.º prêmio de Inter-celci, Itália, no Concurso Internacional de Danças — onde não houve primeiro prêmio.

Alemanha, Áustria e União Soviética, tem-na aplaudido através de suas "tournées", representando o Ballet Polonês.

No 1.º Concurso Internacional de Ballet realizado no Rio de Janeiro de 22 a 31 de agosto do corrente ano, conquistou o 3.º lugar dentre trinta concorrentes do mundo todo.

GUANABARA

* RIO — Quadrilha faz notas falsas de mil cruzeiros — Falsificadores de cédulas estão lavando quimicamente notas de Cr\$ 50,00 e Cr\$ 100,00 para transformá-las em notas de Cr\$ 1.000,00, segundo revelou o diretor da Casa da Moeda.

A quadrilha concentra-se em São Paulo e Belo Horizonte.

* RIO — Na Guanabara o porta-aviões — "Kitty Hawk" — O porta-aviões norte-americano "Kitty Hawk" chegou ao Rio, onde realizou o largo da Guanabara, uma demonstração aérea assistida de bordo por aproximadamente 200 convidados, entre autoridades e jornalistas.

O "Kitty Hawk", comandado pelo capitão-de-mar-e-guerra William Floyd Briggs, é o maior e mais moderno porta-aviões do mundo, deslocando 60 mil toneladas, com uma tripulação de 4 mil homens.

O cronista saiu esta semana a procura de favelas — ou melhor a busca de favelados. Foi ao encontro da miséria. Miséria pessoal. Miséria moral. Miséria, que é de fato miséria.

Com o cronista saíram muitos outros, com lapis e papel na mão a fim de fazer um levantamento das favelas, dos cortiços, dos cômodos, dos quartos de despejo, das meia-águas, que se encontram nos arredores de Curitiba.

O cronista teve sorte. Encontrou apenas poucos daqueles homens e das poucas mulheres, que nada possuem, além daquele corpo doente e daquela alma talvez mais agradável a Deus, do que as nossas, embora pecaminosas. Um colega do cronista teve a gentileza de lhe passar uma ficha — a ficha de um favelado. Ela é mais a conversa que tive com o pesquisador serão publicados neste semanário sem comentário. Sem alteração. O cronista vai ocultar, a pedido do interessado o nome e o local de onde procede.

Como a crônica vai ser fiel, pedimos aos nossos leitores, que pensem, que meditem, que reflitam.

— Onde vem o senhor? — perguntou o moço de gravata e explica que deseja fazer uma ficha de todos os pobres que existam por aqui. O governo quer saber o número, ver as condições, para depois ajudá-los os pobres.

— Eu? — pergunta o entrevistado. Eu, seu doutor, sim do mate, mas não direi o lugar. — Onde nasceu? — Não sei, mas sou polonês e o meu apelido é "polaco", assim se chamam e me conhecem nas favelas.

— Por que? — Não sei, mas me dizem que por causa da cachacha. E eu tomo a valer, seu doutor.

— Sabe falar polonês? — Perfeitamente, pois até lá, escrevia e sabia rezar em polonês. — O sr. é católico? — Eu não sou nada. Era católico. Casel-me na Igreja. Separei-me logo depois. Juntei-me com uma cabocla. Vivi com ela. Hoje não sou nada, mas doutor, nada mesmo.

— Não rezo. Não vou a missa. Não frequento a Igreja. De padre não posso, nem ouvir. Por isso hoje vivo sozinho, sem amigos, sem casa, sem família, sem Deus!

Gen. João de Segadas Vianna

MINISTRO DA GUERRA

O general João de Segadas Vianna, nasceu a 9 de novembro de 1899, no Rio de Janeiro, sendo filho de João Vieira de Segadas da Silva e de dona Violeta Brandão de Segadas Vianna. Entrou para a Escola Militar do Realengo em 1918, sendo declarado aspirante de 2.º grau em janeiro de 1921. Em maio do mesmo ano ganhava a Estrela de segundo-tenente, sendo promovido a major, por sua conduta em campanha, em 1936. Os postos de tenente-coronel e coronel galanteamento, em 1936. Os postos de tenente-coronel e coronel galanteamento, em 1936. Os postos de tenente-coronel e coronel galanteamento, em 1936. Os postos de tenente-coronel e coronel galanteamento, em 1936.

Promovido a coronel, foi nomeado para o comando do 6.º RI (Regimento Ipiranga), em Capangaraçu. Sob sua chefia, o 6.º RI foi a primeira tropa brasileira a entrar em combate, a 16 de setembro de 1944, conquistando as vitórias de Camoara, Monte Prato, Barro e Galiciano.

Como afirma, em apontamentos autobiográficos o próprio Segadas Vianna, o novo ministro da Guerra, "sempre dentro do princípio da manutenção da ordem e do combate dos reinos seguintes movimentos armados do País; a — revolução de São Paulo (1924); c — perseguição da Coluna Prestes (1924 e 1925) d — revolução de 1930 (destacamento coronel Daltr Filho), e — revolução de 1932 (chefe do EM do Destacamento Daltr Filho). Foi presidente do Clube Militar no biênio 1956 - 1958.

Monsenhor Pe. Pedro Fedalto

Causou grande alegria entre os paranaenses e brasileiros de origem polonesa, a notícia de que a Santa Sé, nomeou os Monsenhores Isidoro Mikosz e Pe. Henrique Falaz, como Prelados Domésticos de Sua Santidade e o Cônego Bernardo Krasiński como Monsenhor Camareiro Secreto. Igualmente, o Revmo. Pe. Pedro Fedalto, Chanceler da Cúria foi promovido a Monsenhor Camareiro Secreto de Sua Santidade.

Esta última nomeação foi muito bem recebida entre o clero de tanto secular como regular que trabalham na Arquidiocese de Curitiba. Quem de nós sacerdotes que trabalham nas paróquias não conhece a simpática figura do Chanceler da Cúria, que dia por dia recebe com bondade e benevolência os irmãos no sacerdócio e aconselha os novos párocos.

Além do trabalho normal da Cúria, Monsenhor Pe. Pedro Fedalto é professor no Seminário Maior Regional Nossa Senhora Rainha dos Apóstolos. De sua vida, na quase sua totalidade é o livro de grande valor histórico: "A Arquidiocese de Curitiba na sua História". Igualmente é conhecido como grande liturgista e cerimonário.

Por ocasião desta tão merecida nomeação, a Redação do jornal "LUD", envia aos Revmos Monsenhores os melhores votos.

Adquirá quanto antes o Almanaque "LUD" para o ano de 1962! — V. S. terá muitas novidades e informações.

O POLONÊS FAVELADO

— Qual é a sua ocupação? — Nenhuma, doutor. Faço qualquer coisa e vivo da boa vontade dos outros. Alguns me deixam morar neste rancho (favela), outros me dão um pedaço de pão seco, em troca da le-

As moradas de favelados constituem um sério problema à higiene e à moral

— Se os seus parentes se encontram bem, como o sr. foi parar nesta pobreza? — Diga, miséria, diga, porque me tornou favelado. Isto não me ofende, porque é a verdade. Mas, a história que o sr. me vergonho de pertencer a uma família de trabalhadores e eles certamente me consideram perdido ou morto. — Toda a história resume-se neste: quis bancar o tal e não possuiu preparo suficiente, para viver numa cidade. — Seu doutor, agora depois desta resposta eu lhe faço uma pergunta: — Vai falar ou escrever sobre o meu caso? — O moço respondeu: ainda não sei. Se quiser, pode, mas oculte o meu nome. Até é bom que diga qualquer coisa. Se disser diga também isto: O polaco conhece todos os favelados. Praticamente é o único estado, que se encontra nestes locais. Estou deshonrando os meus antepassados e os meus irmãos da raça. Eu não quero, nem aceito ajuda que me queiram por acaso oferecer. Se houver alguém bom que desejar me auxiliar, faça o que vou dizer: O conselho é de um miséria: Estudem. Estudem. Não briguem. Sem estudo, não se metam em cidades. Melhor fiquem no campo. Mas hoje em dia — é necessário possuir estudo até para um agricultor. Este é o meu conselho. Não me importa. Nada me importa. Sigam ou não, o polaco continuará até a morte no local onde está. — A sua triste história, diz o moço, merece ser publicada para o aviso dos outros. Quer me dizer a sua instrução? — Se merece ou não, é de sua conta. Posso instrução. Não direi qual, nem onde aprendi. Mas quero dizer que é necessário estudar e conhecer bem a língua portuguesa. Por que se não... se não, os poloneses ficaram poloneses — uma ilha no Brasil. — Eu já estou decidido, diz o universitário, a falar com o amigo meu que vai escrever sobre o meu caso. Tem ainda algum desejo a formular? — Nada absolutamente nada. Os homens não me interessam. Os poloneses também não. — Francisco Dranka

EM 5 MINUTOS

GRA-BRETANHA

* LONDRES — Os submarinos atômicos dos EUA na Europa — A Marinha norte-americana tem a intenção de duplicar o número de submarinos atômicos destinados à base de Holy Loch, na Escócia, elevando assim a nove ou dez o número dessas unidades em águas europeias. Esse anúncio foi feito pelo comandante da frota de submarinos de Holy Loch.

* LONDRES — Margaret dará à luz em fins de outubro ou começo de novembro — Informa-se oficialmente que a princesa Margaret dará à luz no fim de outubro ou no começo de novembro, em "Clarence House", residência da rainha-mãe. A princesa, que "se encontra muito bem", regressará a sua residência no Palácio de Kensington no fim da próxima semana, procedente de Balmoral, onde está atualmente.

AUSTRIA

* VIENA — Responsabilidades da URSS — Falando na conferência anual da Agência Internacional de Energia Atômica, "sir" Roger Vankins, presidente da Comissão de Energia Atômica da Grã-Bretanha, disse que a URSS era responsável pela contaminação radioativa da atmosfera terrestre, consequência do reinício das provas nucleares por Moscou.

ESTADO DO VATICANO

* CIDADE DO VATICANO — O Papa criaria novos cardeais em dezembro — A Agência de notícias italianas ANSA fez insistentes rumores segundo os quais o Papa João XXIII designará em dezembro...

NOVA DELHI

escapa lleso de um ataque — O primeiro-ministro da Índia, Jawaharlal Nehru, escapou lleso de um ataque do primeiro-ministro participante de uma comemoração do aniversário de nascimento de Ghandi e uma poderosa bomba explodiu no local poucos minutos depois de ele ter sido atingido em seu automóvel, policial e cinco populares foram feridos por estilhaços de bomba.

EGITO

* CAIRO — Nasser pediu a saída de embaixador — Contra os revoltosos — lado perante dez mil milhares de pessoas na Praça Ghomouria, o presidente Nasser afirmou que, apesar de todos os recentes acontecimentos na Síria, a existência da República Árabe Unida, isto é, a união entre a Síria e o Egito...

VOCE SABIA

- Que as malucas do mundo são: — Ead Golden Gate — Estreito Francisco da Califórnia, 1.800 metros.
- Mackinac — Sítio de Mackinac, Michigan, 1.158 metros.
- George Washington — bre o rio Hudson, 2.000 metros, 1.067 metros.
- Yacoma — No rio Colorado, Washington, 853 metros.
- Transbay — Baía de Francisco da Califórnia, 704 metros.
- Whitestone — Sítio do Leste, Nova Jersey, 488 metros.
- Delaware Memorial — Wilmington, Delaware, 655 metros.
- Walt Whitman — Estreito de Delaware, 610 metros.
- Ambassador — Estreito do Canadá, 488 metros.
- Rio Delaware — Sítio de Delaware, 1.158 metros.
- Beart Mountain — Estreito do Chesapeake Bay, 488 metros.
- Point e Ilha de St. Lawrence — 488 metros.
- Williamsboro — Estreito do Leste, Nova Jersey, 488 metros.
- Brooklyn — Sítio do Leste, Nova Jersey, 488 metros.
- Thousand Islands — Estreito do Rio São Lourenço, 488 metros.
- Lions Gate — Estreito de Vancouver, 488 metros.
- Florida — Estreito de Florida, 488 metros.

P. S. — O caso do favelado foi objeto de muitos comentários. Deve servir para nós de meditação. A crônica foi lida no programa "Painel Democrático".